

N á v r h

ZÁKON

ze dne 2017

o sociálním bydlení a o příspěvku na bydlení

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

**ČÁST PRVNÍ
ÚVODNÍ USTANOVENÍ****HLAVA I
ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ****§ 1****Předmět úpravy**

Tento zákon upravuje poskytování podpory fyzickým osobám (dále jen „osoba“) prostřednictvím sociálního bydlení a příspěvku na bydlení.

§ 2**Systém sociálního bydlení**

(1) Systémem sociálního bydlení (dále jen „systém“) se rozumí zajištění důstojného bydlení osobě v bytové nouzi formou nájemního bydlení.

(2) Účast obcí v systému je dobrovolná. Není-li obec do systému přihlášena, zajišťuje činnost této obce plynoucí ze systému Státní fond rozvoje bydlení a Úřad práce České republiky. Podpora ze systému je poskytována formou sociálního bytu s podporou sociální práce na základě smlouvy o nájmu sociálního bytu (dále jen „sociální byt s podporou sociální práce“) nebo sociálního bytu. O tom, jestli je osoba v bytové nouzi, rozhoduje obecní úřad místně příslušné obce a o konkrétní formě podpory osobě v bytové nouzi rozhoduje místně příslušná obec, a není-li do systému přihlášena, Úřad práce České republiky.

(3) Sociálním bytem s podporou sociální práce nebo sociálním bytem se rozumí byt, který splňuje standardy vymezené v § 35 a požadavky na trvalé bydlení stanovené jinými právními předpisy, je užíván k trvalému bydlení na základě rozhodnutí nebo opatření nebo jiného úkonu vyžadovaného stavebním zákonem a sloužící k sociálnímu bydlení podle tohoto zákona.

(4) Podpora sociálního začleňování sociálně vyloučených osob a osob ohrožených sociálním vyloučením je poskytována formou sociální práce.

(5) Odpovědnost za systém je svěřena státu ve spolupráci s obcemi.

§ 3**Příspěvek na bydlení**

Podpora v oblasti bydlení je rovněž poskytována formou dávky příspěvek na bydlení podle části třetí tohoto zákona. O nároku na příspěvek na bydlení a o jeho výši rozhoduje Úřad práce České republiky.

HLAVA II VYMEZENÍ NĚKTERÝCH POJMŮ

§ 4

Osoba v bytové nouzi

- (1) Osobou v bytové nouzi je osoba, která
- a) je bez bydlení podle § 5, popřípadě po dobu nejméně 6 kalendářních měsíců po sobě jdoucích užívá k zajištění svého bydlení pouze zařízení sociálních služeb¹⁾, ubytovací zařízení, ústavní zařízení, zdravotnická zařízení lůžkové péče, popřípadě je v náhradní rodinné péči nebo
 - b) sama nebo společně s osobami, se kterými je posuzována, vynakládá na bydlení více než 40 % započitatelných příjmů podle zákona o životním a existenčním minimu²⁾, a to včetně příspěvku na bydlení podle § 53, pokud zároveň těchto 40 % nepřekračuje výši normativních nákladů na bydlení,
- a zároveň její započitatelný příjem, popřípadě též s příjmem společně posuzovaných osob, po úhradě nákladů na bydlení, nepřesahují 1,6 násobku životního minima podle zákona o životním a existenčním minimu³⁾, přičemž celkové majetkové poměry těchto osob po zhodnocení majetkové situace podle § 8 znamenají bytovou nouzi a tato majetková a příjmová situace trvá nejméně 6 kalendářních měsíců po sobě jdoucích.

(2) Obec, ve které je osoba v bytové nouzi přihlášena k trvalému pobytu, popřípadě zde má trvalý pobyt, nemusí poskytnout formu podpory ze systému této osobě, jestliže dluží na nájemném vůči této obci, přičemž neprojevuje snahu svoji dluhovou situaci řešit.

(3) Okruh společně posuzovaných osob v bytové nouzi se posuzuje podle zákona o životním a existenčním minimu²⁾. Při vyloučení z okruhu společně posuzovaných osob se postupuje podle zákona o pomoci v hmotné nouzi.

(4) Ústavním zařízením se pro účely tohoto zákona rozumí zařízení (ústav) pro péči o děti nebo mládež, které na základě smlouvy nebo rozhodnutí soudu poskytuje pobytové (lůžkové) služby a plné přímé zaopatření podle § 7 odst. 4 zákona o státní sociální podpoře.

§ 5

Osoba bez bydlení

(1) Osobou, která je bez bydlení, se rozumí osoba, která není vlastníkem, nájemcem nebo podnájemcem nemovité věci, která je určena k trvalému bydlení, nevlastní družstevní podíl, s nímž je spojen nájem družstevního bytu a nemá ani žádný jiný právní titul k užívání nemovité věci určené k trvalému bydlení.

1)¹⁾ § 34 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

2)²⁾ Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů.

3)³⁾ § 7 zákona č. 110/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

(2) Osobou, která je bez bydlení, se dále rozumí osoba, která splňuje podmínky uvedené v odstavci 1 a navíc je osobou, která opouští ústavní zařízení, zařízení sociálních služeb, zařízení zdravotních služeb lůžkové péče, výkon trestu odnětí svobody nebo náhradní rodinnou péči podle jiných právních předpisů⁴⁾.

(3) Osobou, která je bez bydlení, se dále rozumí osoba, která žije v nevyhovujícím bydlení. Nevyhovujícím bydlením se rozumí bydlení mimo kolaudované byty nebo prostory, které nejsou užívány za účelem trvalého bydlení podle stavebního zákona. Za prostory podle věty druhé se považují nebytové prostory, azylové domy nebo ubytovny. Za nevyhovující bydlení se rovněž považuje bydlení v bytech, u kterých bylo shledáno, že nesplňují požadavky na trvalé bydlení.

(4) Orgán pomoci v bytové nouzi posuzující, že osoba je osobou bez bydlení, ověřuje tuto skutečnost též zjištěním informací z informačních systémů veřejné správy, zejména z katastru nemovitostí, popřípadě i z jiných informačních zdrojů.

§ 6

Zvlášť zranitelné osoby

- (1) Zvlášť zranitelnými osobami jsou osoby v bytové nouzi, pokud jde o
- a) osoby pobírající starobní důchod, popřípadě osoby, které splňují podmínku věku pro přiznání starobního důchodu podle jiného právního předpisu⁵⁾,
 - b) osoby, které jsou invalidní ve druhém nebo třetím stupni podle jiného právního předpisu⁶⁾,
 - c) osoby pečující o nezletilé nezaopatřené dítě,
 - d) poživatele příspěvku na péči ve stupni II (středně těžká závislost), nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost) podle zákona o sociálních službách⁷⁾,
 - e) osoby pečující o osobu, která má přiznaný příspěvek na péči ve stupni II (středně těžká závislost), nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost) podle zákona o sociálních službách⁷⁾,
 - f) osoby, na kterých byl osobou, se kterou trvale bydlí, spáchán trestný čin týrání svěřené osoby podle § 198 trestního zákoníku, týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 trestního zákoníku, nebezpečné vyhrožování podle § 353 trestního zákoníku nebo nebezpečné pronásledování podle § 354 trestního zákoníku, a která je obětí podle zákona o obětech trestných činů,
 - g) osoby po opuštění ústavního zařízení, pobytového zařízení sociálních služeb, zdravotnického zařízení lůžkové péče nebo náhradní rodinné péče podle jiných právních předpisů⁴⁾,
 - h) osoby, které by měly v následujících 6 měsících opustit ústavní zařízení, pobytové zařízení sociálních služeb, zdravotnické zařízení lůžkové péče nebo náhradní rodinnou péči,
 - i) osoby s duševním onemocněním; posouzení okolností situace provádí sociální pracovník,
 - j) osoby, u nichž soud nebo správní orgán pravomocně rozhodl v souvislosti se sociálním zabezpečením o porušení jejich práv vyplývajících z práva na rovné zacházení

4)⁴⁾ § 34 zákona č. 108/2006 Sb.

§ 9 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotnických službách, ve znění pozdějších předpisů.

§ 8 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody.

§ 971 odst. 4 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

5)⁵⁾ Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

6)⁶⁾ § 39 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

7)⁷⁾ § 8 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

nebo o diskriminaci podle zákona o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon).

(2) Zvlášť zranitelným osobám jsou přidělovány sociální byty bez zbytečného odkladu a na základě závažnosti bytové nouze. Sociální byt s podporou sociální práce je přidělován těmto osobám pouze na základě výsledků sociálního šetření a v případech zvláštního zřetele hodných.

(3) Pokud žádá o vydání rozhodnutí o tom, že je v bytové nouzi, osoba, s níž jsou společně posuzovány nezletilé nezaopatřené děti, a tato osoba uvádí, že hrozí umístění dítěte, které je s ní společně posuzovanou osobou, do ústavního zařízení nebo náhradní rodinné péče nebo že se její dítě nachází v ústavním zařízení nebo v náhradní rodinné péči, bude její žádost vždy posouzena s ohledem na vyjádření orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

§ 7

Nezaopatřenost dítěte

Nezaopatřenost dítěte se pro účely tohoto zákona posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře⁸⁾.

§ 8

Zhodnocení majetkové situace pro účely bytové nouze

(1) Pro účely vydání rozhodnutí, že dotčená osoba je osobou v bytové nouzi, se posuzuje také celková majetková situace.

(2) Pro uznání osoby osobou v bytové nouzi je podmínkou, že osoba

- a) nevlastní nemovitý nebo movitý majetek ani žádné právo k němu,
- b) vlastní nemovitý nebo movitý majetek, ale nelze jej využít k trvalému bydlení, řešení bytové situace, či ke zvýšení příjmu nebo
- c) vlastní movitý majetek a využívá jej ke zvýšení příjmu nebo k uspokojení základních životních, kulturních, vzdělávacích a sociálních potřeb.

(3) Žadatel o uznání osobou v bytové nouzi je povinen prokázat, že si nemůže zvýšit příjem vlastním přičiněním podle § 46.

(4) Žadatel o uznání osobou v bytové nouzi je povinen prokázat, že uplatnil možnost nároků a pohledávek podle § 48.

§ 9

Sociální práce a sociální šetření

(1) Sociální práci se pro účely tohoto zákona rozumí odborná činnost sociálního pracovníka splňujícího předpoklady pro výkon povolání podle zákona o sociálních službách⁹⁾ zaměřená na podporu a pomoc jednotlivcům nebo skupinám osob či komunitám s cílem předcházet negativním dopadům bytové nouze na život těchto osob a jejich sociální prostředí a podporovat sociální začleňování sociálně vyloučených osob a osob ohrožených sociálním vyloučením.

⁸⁾ § 11 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁾ § 109 a násl. zákona č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

(2) Sociálním šetřením se pro účely tohoto zákona rozumí zjišťování potřeb osoby nebo skupin osob na základě sběru aktuálních informací v místě trvalého pobytu i mimo něj a dále zjišťování možných zdrojů pomoci a podpory prostřednictvím samotných osob, popřípadě i dalších subjektů. Cílem sociálního šetření je kvalifikované posouzení bytové nouze a doporučení formy podpory v oblasti bytové nouze těmto osobám a získání informací k řešení nepříznivé sociální situace a bytové nouze osob. Sociální šetření provádí příslušný orgán pomoci v bytové nouzi.

(3) Obsah sociálního šetření pro účely kvalifikovaného posouzení bytové nouze, vhodnosti prostoru pro bydlení [§ 43 odst. 1 písm. b) a § 44] a doporučení formy podpory, stanoví prováděcí právní předpis.

§ 10

Individuální plán podpory

(1) Individuální plán podpory společně s osobou v bytové nouzi, která žije v sociálním bytě s podporou sociální práce, písemně vypracovává místně příslušný orgán pomoci v bytové nouzi prostřednictvím sociálního pracovníka.

(2) Obsahem individuálního plánu podpory je zejména stanovení postupu a časového harmonogramu plnění jednotlivých opatření k řešení nepříznivé sociální situace a bytové nouze. Při dojednávání obsahu individuálního plánu podpory se vychází z konkrétní sociální situace, zejména v příjmové a majetkové oblasti, dosažené kvalifikace, zdravotního stavu, možností a schopností osoby nalézt si vlastní bydlení, popřípadě získat sociální bydlení ve formě sociálního bytu. Osoba je povinna aktivně řešit svoji sociální situaci a bytovou nouzi, za tímto účelem je povinna spolupracovat se sociálním pracovníkem orgánu pomoci v bytové nouzi podle odstavce 1 při vypracování individuálního plánu podpory, jeho aktualizaci, vyhodnocování a naplňování, a to v termínech stanovených příslušným sociálním pracovníkem a plnit podmínky v něm stanovené. Neplnění individuálního plánu podpory může být důvodem pro odnětí rozhodnutí o tom, že je dotyčná osoba osobou v bytové nouzi.

ČÁST DRUHÁ SOCIÁLNÍ BYDLENÍ

HLAVA I ORGÁNY POMOCI V BYTOVÉ NOUZI

§ 11

Orgány pomoci v bytové nouzi

- (1) Orgány pomoci v bytové nouzi jsou
- a) Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „ministerstvo“),
 - b) Ministerstvo pro místní rozvoj,
 - c) Státní fond rozvoje bydlení,
 - d) Úřad práce České republiky – krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“),
 - e) krajský úřad,
 - f) obecní úřad obce, která se přihlásila do systému,

- g) rada obce, která se přihlásila do systému,
- h) zastupitelstvo obce, která se přihlásila do systému,
- i) pověřený obecní úřad,
- j) obecní úřad obce s rozšířenou působností.

(2) Státní orgány, další právnické osoby a osoby, vyjma osob v bytové nouzi a osob s nimi společně posuzovaných, jsou povinny na výzvu příslušného orgánu pomoci v bytové nouzi, nebo na požádání žadatele o uznání osobou v bytové nouzi a osoby s ní společně posuzované, sdělit bezplatně údaje rozhodné podle tohoto zákona pro uznání osoby osobou v bytové nouzi.

Státní fond rozvoje bydlení

§ 12

(1) Státní fond rozvoje bydlení zajišťuje sociální byty s podporou sociální práce a sociální byty pro osoby v bytové nouzi, kterým nezajistí sociální byt příslušná obec.

(2) Při tvorbě sociálního bytového fondu v majetku státu, postupuje Státní fond rozvoje bydlení přiměřeně podle ustanovení hlavy II části druhé.

(3) Státní fond rozvoje bydlení hospodaří při plnění povinností podle toho zákona s majetkem státu v souladu se zákonem o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích a je oprávněn na tuto činnost čerpat finanční prostředky ze státního rozpočtu.

(4) Státní fond rozvoje bydlení při plnění povinností vyplývajících z tohoto zákona spolupracuje s obcemi. Při posuzování místních a regionálních potřeb podpory investic do bydlení spolupracuje Státní fond rozvoje bydlení s obcemi, ministerstvem a s Úřadem práce České republiky.

§ 13

(1) Finanční prostředky státu určené pro sociální bydlení může Státní fond rozvoje bydlení využít

- a) ke krytí nákladů spojených s výstavbou, pořízením, opravami, modernizacemi, pronájmem a provozem sociálních bytů s podporou sociální práce a sociálních bytů,
- b) ke krytí nákladů spojených s koupí nebo nabytím pozemků nebo jejich odpovídajících částí, které jsou kupovány nebo nabývány společně s pořizovanými sociálními byty s podporou sociální práce a sociálními byty.

(2) Činnosti spojené se správou a provozem sociálních bytů s podporou sociální práce a sociálních bytů Státního fondu rozvoje bydlení může Státní fond rozvoje bydlení svěřit obci, na jejímž území se tyto byty nacházejí, popřípadě jiné právnické osobě na základě výběrového řízení vyhlášeného podle jiného právního předpisu.

HLAVA II SOCIÁLNÍ BYTOVÝ FOND

Díl 1
Zřízení a obsah sociálního bytového fondu

§ 14
Sociální bytový fond a přihlášení obce do systému

(1) Obec, která se dobrovolně přihlásila do systému, musí zřídit sociální bytový fond, který odpovídá potřebám osob v bytové nouzi, které mají nárok na sociální byt s podporou sociální práce a na sociální byt. Sociální bytový fond tvoří byty ve vlastnictví příslušné obce nebo byty ve vlastnictví dalších obcí nebo ve vlastnictví jiných právních subjektů, s nimiž obec uzavřela smlouvu o poskytnutí bytu do sociálního bytového fondu na základě veřejné soutěže nebo na základě soutěže podle zákona o veřejných zakázkách. Těmito jinými subjekty jsou zejména nestátní neziskové organizace, neziskové organizace, organizace zřízené obcemi za účelem zajištění sociálního bydlení, registrované církve a náboženské společnosti, svazy církví a náboženských společností a evidované právnické osoby založené registrovanou církví a náboženskou společností, společenství vlastníků a bytová družstva.

(2) O přihlášení do systému rozhoduje příslušný orgán obce. Rozhodnutí sdělí obec ministerstvu a Státnímu fondu rozvoje bydlení do 15 pracovních dnů ode dne schválení příslušným orgánem obce, a to na předepsaném tiskopisu.

(3) Pokud obci, která se dobrovolně přihlásila do systému, nepostačuje kapacita sociálního bytového fondu, může tato obec se Státním fondem rozvoje bydlení uzavřít smlouvu o zajištění sociálních bytů s podporou sociální práce a sociálních bytů.

(4) Obec může vystoupit ze systému, pokud vypořádá všechny závazky vůči státu, které vyplývají z tohoto zákona, popřípadě z jiných právních předpisů. Oznámení o vystoupení ze systému zasílá obec ministerstvu na předepsaném tiskopise.

(5) Obec může vystoupit ze systému vždy k 1. lednu následujícího kalendářního roku a to za podmínky, že je v systému přihlášena alespoň po dobu 24 kalendářních měsíců. Oznámení o vystoupení ze systému musí obsahovat zejména řádné odůvodnění, popis prostředků, které již v rámci sociálního bydlení realizovala, počet vydaných rozhodnutí, počet poskytnutých sociálních bytů s podporou sociální práce a sociálních bytů, výše sociálního nájmu a závazky, které vyplývají z uzavřených nájemních smluv, případně dalších smluv, které obec uzavřela. Veškerá správní řízení o vstupu do systému, která byla zahájena před 1. lednem kalendářního roku, v němž obec vystoupila ze systému, dokončí příslušný obecní úřad.

Díl 2
Smlouva o poskytnutí bytu do sociálního bytového fondu

§ 15

Uzavření smlouvy o poskytnutí bytu do sociálního bytového fondu

Smlouvou o poskytnutí bytu do sociálního bytového fondu se vlastník jako poskytovatel zavazuje přenechat byt ve svém vlastnictví za úhradu na základě výsledků veřejné soutěže obci jako uživateli za účelem jeho využití jako sociálního bytu s podporou sociální práce nebo sociálního bytu. Smlouvu je možno uzavřít jak na dobu určitou, tak i na dobu neurčitou. Smlouva musí mít písemnou formu.

§ 16

Obsah smlouvy o poskytnutí bytu do sociálního bytového fondu

Smlouva o poskytnutí bytu do sociálního bytového fondu obsahuje

- a) vymezení bytu, který musí splňovat stavebně-technické, požární a hygienické požadavky podle jiných právních předpisů¹¹⁾,
- b) závazek poskytovatele plnit povinnosti uložené tímto zákonem,
- c) ujednání o provádění údržby bytu uživatelem,
- d) výši platby a způsob úhrady za poskytnutí bytu do sociálního bytového fondu,
- e) způsob úhrady v případech, kdy byty nejsou v určitém období obsazeny osobami v bytové nouzi,
- f) vymezení rozsahu plnění spojených s užíváním bytu a s ním související služby, jejich rozúčtování a náhrady,
- g) způsob zániku smlouvy a vypořádání závazků účastníků smlouvy.

§ 17

Použití občanského zákoníku

Ve věcech neupravených tímto zákonem se na uzavření a obsah smlouvy o poskytnutí bytu do sociálního bytového fondu použijí ustanovení občanského zákoníku.

Díl 3

Rejstřík sociálního bytového fondu

§ 18

Zřízení a obsah rejstříku sociálního bytového fondu

(1) Rejstřík sociálního bytového fondu je informačním systémem veřejné správy, který zřizuje a spravuje ministerstvo.

(2) Obsah rejstříku sociálního bytového fondu tvoří

- a) identifikační údaje o osobách užívajících sociální byt s podporou sociální práce nebo sociální byt,
- b) údaje o sociálních bytech s podporou sociální práce nebo sociálních bytech,
- c) popis, zda se jedná o byt zvláštního určení, případně další specifika, pokud existují,

11)¹¹⁾ Například zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

- d) údaje o obsazenosti sociálních bytů s podporou sociální práce nebo sociálních bytů a režimu jejich užívání,
- e) časové určení doby nájmu v konkrétním bytě podle údajů uvedených v nájemní smlouvě a
- f) údaj o sjednané výši nájemného.

(3) Rejstřík sociálního bytového fondu je propojen s Jednotným informačním systémem práce a sociálních věcí¹²⁾, a to včetně jednotlivých informačních systémů, které tento systém tvoří.

(4) Oprávněné orgány a osoby jsou z hlediska poskytování a čerpání údajů v rejstříku sociálního bytového fondu povinny dodržovat ochranu osobních údajů podle jiného právního předpisu¹³⁾.

(5) Adresa bytu, jde-li o stavební objekt vedený v registru územní identifikace, adres a nemovitostí, je vedena ve formě referenční vazby (kódu adresního místa)¹⁴⁾ na referenční údaj o adrese v registru územní identifikace, adres a nemovitostí.

§ 19

Poskytování údajů z rejstříku sociálního bytového fondu

(1) Ministerstvo poskytuje údaje z rejstříku sociálního bytového fondu

- a) Ministerstvu pro místní rozvoj,
- b) krajským pobočkám Úřadu práce,
- c) Státnímu fondu rozvoje bydlení,
- d) obecním úřadům.

(2) Ministerstvo poskytuje na žádost údaje z rejstříku sociálního bytového fondu

- a) orgánům obce,
- b) krajským úřadům,
- c) soudům,
- d) veřejnému ochránci práv,
- e) zpravodajským službám pro plnění úkolů v jejich působnosti; pro provádění opatření k evidenční ochraně údajů se údaje poskytují v elektronické podobě a nepřetržitě.

(3) Orgány uvedené v odstavci 1 a obce mohou do rejstříku sociálního bytového fondu zapisovat nové údaje. Nahlížet do rejstříku sociálního bytového fondu jsou oprávněny pouze ministerstvo, Ministerstvo pro místní rozvoj, Státní fond rozvoje bydlení, krajské a obecní úřady; tyto orgány jsou oprávněny mít přístup k informacím o statistických výstupech prostřednictvím Jednotného systému práce a sociálních věcí.

(4) Ministerstvo, obecní a krajské úřady, krajské pobočky Úřadu práce mohou prostřednictvím sociálních pracovníků vkládat údaje a nahlížet do všech částí rejstříku, avšak vždy pouze v souvislosti s konkrétní osobou. V souvislosti s výkonem činností sociální práce

12)¹²⁾ § 4a a násl. zákona č.73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

13)¹³⁾ Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

14)¹⁴⁾ Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů.

bude vždy výstupem Standardizovaný záznam sociálního pracovníka, který uvedený pracovník povinně vede.

(5) V případech, kdy byly poskytnuty z rejstříku sociálního bytového fondu údaje nezbytné pro zajišťování

- a) bezpečnosti státu,
- b) obrany,
- c) veřejné bezpečnosti,
- d) předcházení, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů,
- e) významného hospodářského nebo finančního zájmu České republiky nebo Evropské unie včetně měnové, rozpočtové a daňové oblasti, nebo
- f) ochrany subjektu údajů nebo práv a svobod druhých,

a subjekt, kterému byly tyto údaje poskytnuty, písemně prohlásí, že zpřístupnění záznamu o poskytnutí údajů ohrožuje zajištění některého účelu uvedeného v písmenech a) až f), nelze po dobu trvání tohoto ohrožení zpřístupnit informace o zpracování osobních údajů osoby podle jiného právního předpisu, s výjimkou zpřístupnění tohoto záznamu orgánu činnému v trestním řízení, jde-li o trestný čin související s účelem poskytnutí údajů, nebo orgánu vykonávajícímu dozor nad zpracováním osobních údajů podle jiného právního předpisu anebo s výjimkou zpřístupnění tohoto záznamu oprávněnému orgánu za účelem poskytnutí evidenční ochrany. Správce rejstříku má k tomuto záznamu o poskytnutí údajů přístup pouze v rozsahu nezbytně nutném pro účely výkonu činnosti správce podle jiného právního předpisu.

(6) Subjekt, kterému mají být údaje z rejstříku poskytnuty podle odstavce 5, je povinen správci rejstříku sociálního bytového fondu oznámit údaje umožňující identifikaci subjektu a identifikaci osoby požadující poskytnutí údajů jeho jménem a dále oznámit, kdy byla ukončena doba trvání ohrožení zajištění účelu uvedeného v odstavci 5 písm. a) až f).

(7) Prohlášení a oznámení podle odstavců 5 a 6 mohou být zaslána i elektronickými prostředky.

HLAVA III OPRÁVNĚNÉ OSOBY

§ 20

Okruh oprávněných osob

Oprávněnou osobou pro přiznání podpory ze systému je při splnění dalších podmínek stanovených zákonem, osoba,

- a) která je na území České republiky hlášena k trvalému pobytu podle jiného právního předpisu¹⁵⁾ nebo, která má na území České republiky trvalý pobyt podle jiného právního předpisu¹⁶⁾, a to pokud má bydliště na území České republiky,
- b) která je občanem členského státu Evropské unie, kterému nárok na sociální výhody vyplývá z přímo použitelného předpisu Evropské unie¹⁷⁾, nebo je osobou zaměstnanou, samostatně výdělečně činnou, osobou ponechávající si takové postavení a její rodinný příslušník mající

15)¹⁵⁾ Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.

16)¹⁶⁾ Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

17)¹⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011, o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie.

právo na rovné zacházení podle předpisu Evropské unie¹⁸⁾, a to pokud má bydliště na území České republiky,

- c) kteřá je občānem členského státu Evropské unie, pokud je hlāšen na území České republiky k pobytu podle jiného právního předpisu¹⁶⁾ po dobu delší než tři měsíce nebo jeho rodinným příslušníkem, pokud je hlāšen na území České republiky k pobytu podle jiného právního předpisu¹⁶⁾ po dobu delší než tři měsíce a nejsou neodůvodnitelnou zátěží sociálního systému, a mají bydliště na území České republiky,
- d) kteřá je rodinným příslušníkem občāna České republiky, pokud mu bylo vydáno povolení k přechodnému pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu¹⁶⁾, a to pokud má bydliště na území České republiky,
- e) kteřá je cizincem, který je držitelem povolení k trvalému pobytu s přiznaným právním postavením dlouhodobě pobývajícího rezidenta Evropské unie na území jiného členského státu Evropské unie, pokud mu bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky podle jiného právního předpisu¹⁶⁾, a to pokud má bydliště na území České republiky,
- f) které byl udělen azyl nebo doplňková ochrana podle jiného právního předpisu¹⁹⁾, a to pokud má bydliště na území České republiky,
- g) kteřá je cizincem bez trvalého pobytu na území České republiky, kterému tato práva zaručuje mezinárodní smlouva, a to pokud má bydliště na území České republiky.

CELEX: 32011RO492

CELEX: 32004L0038

§ 21 Bydliště

Bydlištěm se pro účely tohoto zákona rozumí bydliště podle zákona o pomoci v hmotné nouzi²⁰⁾.

HLAVA IV ŘÍZENÍ O UZNÁNÍ OSOBOU V BYTOVÉ NOUZI

§ 22 Orgány v řízení

(1) Orgány v řízení jsou

- a) obecní úřad,
- b) krajská pobočka Úřadu práce České republiky,
- c) ministerstvo.

(2) Obecní úřad rozhoduje, zda je osoba v bytové nouzi v případech, kdy se příslušná obec přihlásila do systému. Krajská pobočka Úřadu práce rozhoduje v případech, které nejsou uvedeny ve větě první.

18)¹⁸⁾ Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občānů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení š. 1612/68 o zrušení směrnic 64/221/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS

19)¹⁹⁾ Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů.

20)²⁰⁾ § 5 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

(3) O odvolání proti rozhodnutí některého z orgánů uvedeného v odstavci 2 ve věci bytové nouze rozhoduje ministerstvo. Ministerstvo nemůže změnit rozhodnutí, které vydal obecní úřad v prvním stupni.

§ 23

Zahájení řízení

Řízení se zahajuje podáním žádosti o tom, že osoba je osobou v bytové nouzi, která musí být podána na tiskopisu předepsaném ministerstvem.

§ 24

Zvláštní formy podání

Řízení podle § 23 lze zahájit též podáním, učiněným

- a) se souhlasem orgánu příslušného k řízení na počítačové sestavě, která má údaje, obsah i uspořádání údajů shodné s předepsaným tiskopisem,
- b) v elektronické podobě, pokud ministerstvo zveřejnilo příslušný tiskopis v této podobě.

§ 25

Místní příslušnost

Místní příslušnost obce je určena místem trvalého pobytu osoby.

HLAVA V

ROZHODNUTÍ O BYTOVÉ NOUZI A POVINNOSTI OSOBY

§ 26

Rozhodnutí o osobě v bytové nouzi

(1) Místně příslušný obecní úřad rozhodne ve správním řízení v případech, kdy se příslušná obec přihlásila do systému, zda je osoba v bytové nouzi. V případě kladného rozhodnutí obecního úřadu podle věty první poskytne formu pomoci ze systému mimo režim správního řízení rada obce a v obcích, ve kterých rada není zřízena, zastupitelstvo obce. Není-li obec přihlášená do systému, rozhodne o tom, zda je osoba v bytové nouzi a o formě podpory ze systému ve správním řízení krajská pobočka Úřadu práce České republiky, v jejímž územním obvodu se obec nachází. V takovém případě poskytne sociální byt s podporou sociální práce nebo sociální byt osobě v bytové nouzi Státní fond rozvoje bydlení.

(2) Podpora je osobám v bytové nouzi poskytována formou sociálního bytu s podporou sociální práce nebo sociálního bytu. Pokud byla osobě v bytové nouzi poskytnuta podpora formou sociálního bytu s podporou sociální práce, poskytuje se jí a osobám s ní společně posuzovaným obligatorně sociální práce prostřednictvím sociálního pracovníka příslušného obecního úřadu. Pokud byla osobě v bytové nouzi poskytnuta podpora formou sociálního bytu, může tato osoba a osoby s ní společně posuzované požádat orgán, který o této formě pomoci rozhodl, o poskytnutí sociální práce prostřednictvím sociálního pracovníka; příslušný orgán takové žádosti vyhoví.

(3) Obec je povinna, s výjimkou uvedenou v § 4 odst. 2, osobě v bytové nouzi, poskytnout sociální byt s podporou sociální práce nebo sociální byt nejpozději do dvou let ode dne podání žádosti. Státní fond rozvoje bydlení je povinen osobě v bytové nouzi poskytnout sociální byt s podporou sociální práce nebo sociální byt nejpozději do tří let ode dne podání žádosti.

(4) V případě, že obec přihlášená do systému neposkytla osobě v bytové nouzi sociální byt s podporou sociální práce nebo sociální byt, musí obec osobě v bytové nouzi tuto skutečnost odůvodnit a informovat o tom do 15 dnů Úřad práce České republiky a Státní fond rozvoje bydlení. Státní fond rozvoje bydlení poskytne byt do tří let od podání žádosti osoby.

(5) Rozhodnutí o tom, že je osoba v bytové nouzi, se vydává na dobu 2 let, s výjimkou osob, které jsou pokládány za zvlášť zranitelné osoby podle § 6 odst. 1 písm. a) nebo b), kdy se vydává na dobu neurčitou. Po uplynutí doby uvedené ve větě první je možné platnost rozhodnutí opakovaně prodloužit, a to za předpokladu, že orgán podle odstavce 1 rozhodne, že je dotčená osoba i nadále osobou v bytové nouzi.

(6) Rozhodnutí o tom, že je v bytové nouzi může být osobě odňato, pokud příjmy osoby nebo společně posuzovaných osob, žijící v sociálním bytě s podporou sociální práce nebo v sociálním bytě, po uhrazení nákladů na bydlení překročí 2násobek částky životního minima pro jednotlivce nebo 1,8násobek částky životního minima pro společně posuzované osoby, nebo přestala-li splňovat podmínky stanovené tímto zákonem, popřípadě porušuje povinnosti uvedené v § 27. Rozhodnutí o tom, že je v bytové nouzi, může být osobě odňato též v řízení zahájeném na žádost dotyčné osoby.

(7) Zaměstnanci orgánů pomoci v bytové nouzi jsou na základě souhlasu žadatele o tom, že je osobou v bytové nouzi, osoby v bytové nouzi, a osob s nimi společně posuzovaných, oprávněni v souvislosti s plněním úkolů podle tohoto zákona vstupovat do obydlí, v němž tyto osoby žijí, a to s cílem provádět sociální šetření, popřípadě šetření v místě a za účelem výkonu činností sociální práce, pro vyhodnocení podmínek pro uznání osoby osobou v bytové nouzi. Oprávnění k této činnosti jsou povinni prokázat služebním průkazem společně se zvláštním oprávněním vydaným příslušným orgánem pomoci v bytové nouzi jako doložkou služebního průkazu. Toto zvláštní oprávnění obsahuje označení účelu vydání, číslo služebního průkazu, jméno, popřípadě jména, a příjmení zaměstnance a identifikační údaje vydávajícího orgánu pomoci v bytové nouzi. O sociálním šetření, pro vyhodnocení podmínek nároku na dávky podle věty první se vždy učiní záznam ve spise a v případě sociálního šetření také ve Standardizovaném záznamu sociálního pracovníka.

§ 27

Povinnosti osoby, která žádá o vydání rozhodnutí, že je osobou v bytové nouzi, osoby v bytové nouzi a společně posuzovaných osob

(1) Osoba, která žádá o vydání rozhodnutí, že je osobou v bytové nouzi a o poskytnutí sociálního bytu s podporou sociální práce nebo sociálního bytu, i společně posuzované osoby jsou povinny osvědčit skutečnosti rozhodné pro zjištění skutečnosti, že jsou osobami v bytové nouzi, a že mají nárok na sociální byt s podporou sociální práce nebo sociální byt a musí se na výzvu osobně dostavit k příslušnému orgánu pomoci v bytové nouzi, nebrání-li tomu těžko překonatelné překážky, zejména zdravotní stav.

(2) Osoba v bytové nouzi, je povinna

- a) písemně oznámit orgánu pomoci v bytové nouzi změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na některou z forem podpory ze systému, a to do 8 dnů ode dne, kdy se o těchto skutečnostech dozvěděla,
- b) vyhovět výzvě orgánu pomoci v bytové nouzi, aby osvědčila skutečnosti rozhodné pro nárok na poskytnutí sociálního bytu s podporou sociální práce nebo sociálního bytu, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne doručení výzvy, neurčil-li orgán pomoci v bytové nouzi delší lhůtu.

(3) Osoba společně posuzovaná je povinna

- a) osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na poskytnutí sociálního bytu s podporou sociální práce nebo sociálního bytu,
- b) písemně ohlásit orgánu pomoci v bytové nouzi změny ve skutečnostech, které osvědčila podle písmene a).

(4) Osoba společně posuzovaná je povinna splnit povinnosti uvedené v odstavci 3 písm. a) na požádání osoby v bytové nouzi, která je příjemcem některé z forem podpory ze systému. Pokud osoba společně posuzovaná odmítne splnit povinnosti uvedené v odstavci 3 písm. a), je orgán pomoci v bytové nouzi povinen vyzvat společně posuzovanou osobu, aby tyto povinnosti splnila do 8 dnů ode dne vyzvání; orgán pomoci v bytové nouzi může s osobou společně posuzovanou dohodnout pro splnění uvedených povinností dobu delší než 8 dnů. Povinnost uloženou v odstavci 3 písm. b) je osoba společně posuzovaná povinna splnit do 8 dnů ode dne, kdy ke změně skutečností došlo.

(5) Nesplní-li osoba uvedená v odstavcích 1 až 4 ve lhůtě stanovené příslušným orgánem povinnosti uvedené v odstavcích 1 až 4, může být po předchozím upozornění řízení o žádosti o vydání rozhodnutí, že je osobou v bytové nouzi a o poskytnutí sociálního bytu s podporou sociální práce nebo sociálního bytu zastaveno nebo rozhodnutí o tom, že osoba je osobou v bytové nouzi, odňato.

(6) Pokud osoba neplnila individuální plán podpory podle § 10 odst. 2, může osoba v bytové nouzi podat novou žádost nejdříve po uplynutí 12 kalendářních měsíců ode dne pravomocného odnětí rozhodnutí o tom, že je osobou v bytové nouzi.

§ 28

Podmínky fungování záložního systému

(1) Záložním systémem se rozumí plnění povinností Státního fondu rozvoje bydlení, který na základě rozhodnutí krajské pobočky Úřadu práce osobám v bytové nouzi zajišťuje některou z forem podpory v případech, pokud není místně příslušná obec přihlášená do systému.

(2) Krajská pobočka Úřadu práce nemůže uznat za osobu v bytové nouzi osobu, která je místně příslušná v obci přihlášené do systému.

(3) Státní fond rozvoje bydlení poskytne do dvou let ode dne podání žádosti některou z forem podpory osobě, která byla místně příslušnou krajskou pobočkou Úřadu práce uznána za osobu v bytové nouzi.

(4) Pokud krajská pobočka Úřadu práce rozhodne poskytnout sociální byt s podporou sociální práce, nahlásí tuto skutečnost bez zbytečného odkladu příslušnému obecnímu úřadu, aby mohl započít činnosti sociální práce.

HLAVA VI SMLOUVA O NÁJMU SOCIÁLNÍHO BYTU

§ 29

Obsah smlouvy

(1) Smlouvou o nájmu sociálního bytu se pronajímatel zavazuje přenechat nájemci byt, který je zařazen do sociálního bytového fondu, a nájemce se zavazuje platit mu za to sociální nájemné. Pronajímatelem je vždy místně příslušná obec, popřípadě stát prostřednictvím Státního fondu rozvoje bydlení. Pronajímatelem v tomto typu smlouvy nemůže být obec, popřípadě jiný právní subjekt, které byt pouze poskytly podle smlouvy o poskytnutí bytu do sociálního bytového fondu. Nájemcem je vždy osoba, která je na základě rozhodnutí (§ 26) osobou v bytové nouzi, a které je poskytnuta některá z forem podpory ze systému. Osoba a okruh s ní společně posuzovaných osob jsou společnými nájemci.

(2) Smlouva o nájmu sociálního bytu zejména obsahuje

- a) stanovení formy poskytování sociálního bydlení podle § 26 odst. 2,
- b) konkrétní byt, který se uvedenou smlouvou pronajímá,
- c) pokud se jedná o sociální byt s podporou sociální práce též dojednání a plnění individuálního plánu podpory a jméno orgánu, který zajistí činnost sociálního pracovníka,
- d) výši sjednaného sociálního nájemného a
- e) plnění spojená s užíváním bytu.

(3) Není-li v tomto zákoně uvedeno jinak, použijí se na ustanovení této smlouvy ustanovení občanského zákoníku o nájmu bytu²¹⁾.

§ 30

Práva a povinnosti pronajímatele

(1) Pronajímatel má právo odmítnout uzavření smlouvy o nájmu sociálního bytu pouze tehdy, pokud

- a) nemá dostatečný sociální bytový fond k poskytnutí sociálního bydlení, nebo
- b) osobě, která žádá o sociální byt s podporou sociální práce nebo sociální byt byla vypovězena v posledních 12 měsících před touto žádostí smlouva o poskytnutí nájmu sociálního bytu z důvodu porušování povinností vyplývajících ze smlouvy.

(2) Pronajímatel je povinen zejména

- a) zajistit, aby byt splňoval stavebně-technické, požární a hygienické požadavky,
- b) přenechat byt osobě v bytové nouzi, která je držitelem rozhodnutí, popřípadě osobě z okruhu s ní společně posuzovaných osob k jeho užívání na základě smlouvy o nájmu sociálního bytu uzavřené mezi ním a osobou v bytové nouzi,
- c) požadovat sociální nájemné,
- d) poskytovat součinnost sociálnímu pracovníkovi,

²¹⁾ § 2235 a násl. zákona č. 89/2012 Sb.

- e) poskytovat součinnost osobám oprávněným k výkonu dozoru podle jiných právních předpisů¹¹⁾ za účelem ověření dodržení jejich požadavků.

(3) Pronajímatel, kterému jiná obec nebo jiný právní subjekt na základě uzavření smlouvy poskytl byt do sociálního bytového fondu, je dále povinen

- a) spolupracovat s obcí nebo jiným právním subjektem, který byt poskytl, a to zejména při uzavírání smlouvy o nájmu sociálního bytu a poskytování sociální práce v sociálních bytech s podporou sociální práce,
b) informovat obec nebo jiný právní subjekt, který byt poskytl, bezodkladně o porušování smlouvy ze strany nájemce.

§ 31

Práva a povinnosti nájemce

(1) Nájemce má zejména právo

- a) na řádné užívání bytu v souladu se smlouvou,
b) v bytě pracovat i podnikat, nezpůsobí-li to zvýšené zatížení pro byt nebo dům,
c) chovat v bytě zvíře, nepůsobí-li chov pronajímateli nebo ostatním obyvatelům domu obtíže nepřiměřené poměrům v domě.

(2) Nájemce je zejména povinen

- a) hradit sociální nájemné a ostatní platby spojené s užíváním bytu,
b) na vyzvání obecního úřadu nebo Úřadu práce České republiky bezodkladně doplnit údaje týkající se nedostatečnosti příjmu nebo majetku k úhradě nákladů na bydlení, celkových majetkových poměrů, potřeby zajištění sociálního bydlení a naléhavosti nepříznivé životní situace,
c) spolupracovat se sociálními pracovníky při výkonu sociální práce, a to u sociálních bytů s podporou sociální práce,
d) umožnit sociálnímu pracovníkovi obecního úřadu obce, se kterou má uzavřenu smlouvu o nájmu sociálního bytu, vstup do bytu za účelem zajištění výkonu sociální práce; to obdobně platí též pro sociálního pracovníka Úřadu práce České republiky, pokud zajišťuje plnění povinností ze systému,
e) umožnit vstup osobám oprávněným k výkonu dozoru podle jiných právních předpisů¹¹⁾ za účelem ověření dodržování jejich požadavků,
f) přihlásit se v bytě k trvalému pobytu.

§ 32

Sociální nájemné

(1) Obec a Státní fond rozvoje bydlení stanoví sociální nájemné pro byty ve svém sociálním bytovém fondu. Obec může stanovit maximální sociální nájemné vyhláškou obce v souladu s nařízením vlády.

(2) Minimální a maximální výši sociálního nájemného stanoví vláda nařízením.

§ 33

Nepoužití některých ustanovení občanského zákoníku

Pro smlouvu o nájmu sociálního bytu se nepoužijí ustanovení občanského zákoníku o

- a) přechodu nájmu bytu, ledaže by osobou, na kterou by nájem přešel, byla osoba společně posuzovaná s dosavadním nájemcem,
- b) společném nájmu bytu, ledaže by všechny osoby, se kterými je uzavírán společný nájem bytu, byly osobami v bytové nouzi,
- c) sjednání jistoty podle § 2012 až 2017 a § 2254 občanského zákoníku,
- d) podnájmu bytu podle § 2274 a následujících ustanovení občanského zákoníku,
- e) přistoupení další osoby na straně nájemce, ledaže by se jednalo o osobu v bytové nouzi,
- f) prodloužení smlouvy o nájmu bytu podle § 2285 občanského zákoníku,
- g) výpovědi z nájmu bytu podle § 2288 odst. 2 občanského zákoníku.

§ 34

Ukončení smlouvy o nájmu sociálního bytu a výpovědní doba

(1) Platnost smlouvy o nájmu sociálního bytu je omezena platností rozhodnutí o tom, že osoba je v bytové nouzi s tím, že smlouva o nájmu sociálního bytu je automaticky ukončena prvním dnem třetího měsíce následujícího po dni, ke kterému bylo pravomocně odňato toto rozhodnutí. Platnost smlouvy o nájmu sociálního bytu je rovněž omezena obdobím, ve kterém je byt, do kterého byla uzavřena, součástí sociálního bytového fondu; prvním dnem třetího měsíce následujícího po dni, kdy byt přestal být součástí uvedeného fondu, je smlouva automaticky ukončena.

(2) Nájem sociálního bytu s podporou sociální práce nebo sociálního bytu lze ukončit také podle ustanovení občanského zákoníku o skončení nájmu s výjimkou uvedenou v § 33 písm. g). Výpovědní doba činí tři měsíce a počíná běžet prvního dne měsíce následujícího poté, co výpověď došla nájemci. To platí i v případě výpovědi podle § 2291 odst. 2 občanského zákoníku.

(3) Lhůta pro vyklizení bytu nesmí být kratší než 15 dnů a musí být stanovena přímo ve smlouvě o nájmu sociálního bytu.

(4) Pokud nájemce sociálního bytu s podporou sociální práce odmítne poskytování sociální práce, bude mařit součinnost se sociálním pracovníkem nebo nebude plnit individuální plán, bude mu odňato rozhodnutí o tom, že je osobou v bytové nouzi.

HLAVA VII

SOCIÁLNÍ BYT BYT S PODPOROU SOCIÁLNÍ PRÁCE A SOCIÁLNÍ BYT

§ 35

Standardy sociálního bytu s podporou sociální práce a sociálního bytu

(1) Standardem sociálního bytu s podporou sociální práce a sociálního bytu v případě nové bytové výstavby jsou požadavky na minimální a maximální podlahovou plochu bytu s ohledem na počet osob žijících v bytě podle přílohy č. 1 tohoto zákona a požadavky na minimální vnitřní vybavení tohoto bytu.

(2) Standardem sociálního bytu s podporou sociální práce a sociálního bytu v případě využití stávajícího bytového fondu jsou požadavky na minimální a maximální podlahovou plochu obytných místností s ohledem na počet osob žijících v bytě podle přílohy č. 2 a požadavky na minimální vnitřní vybavení tohoto bytu.

(3) Minimálním vnitřním vybavením sociálního bytu s podporou sociální práce a sociálního bytu je jeho základní hygienické vybavení a základní vybavení umožňující přípravu pokrmů. Sociální byty s podporou sociální práce nebo sociální byty musí být stavebně technicky a svým vybavením individuálně uzpůsobeny vzhledem ke zdravotnímu stavu osob, které je užívají.

HLAVA VIII VÝKON SOCIÁLNÍ PRÁCE A PLÁN SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ OBCE

§ 36

Orgány vykonávající činnosti sociální práce

(1) Sociální práci pro všechny osoby, kterým byl poskytnut sociální byt s podporou sociální práce, zajišťují obecní úřady v přenesené působnosti. Pro osoby, které mají trvalý pobyt na území obce s obecním úřadem, je příslušným orgánem sociální práce pověřený obecní úřad, pro osoby s trvalým pobytem na území obce s pověřeným obecním úřadem je příslušným orgánem sociální práce tento pověřený obecní úřad, pro osoby s trvalým pobytem na území obecního úřadu obce s pověřeným obecním úřadem je příslušným orgánem sociální práce tento obecní úřad.

(2) Obecní úřady podle odstavce 1 a krajské pobočky Úřadu práce České republiky vykonávají činnosti sociální práce výhradně prostřednictvím zaměstnanců, kteří jsou v těchto úřadech zařazeni jako sociální pracovníci⁹⁾.

(3) Obce, které nemají pověřený obecní úřad ani obecní úřad obcí s rozšířenou působností, uzavírají veřejnoprávní smlouvu o zajištění sociální práce ve svém správním obvodu. Obsah veřejnoprávní smlouvy tvoří

- a) označení smluvních stran,
- b) práva a povinnosti smluvních stran,
- c) konkrétní rozsah činností sociální práce, včetně personálního zajištění,
- d) výše a způsob úhrady za výkon sjednaných činností sociální práce, včetně způsobu vyúčtování,
- e) ujednání o dodržování podmínek tohoto zákona, zákona o sociálních službách a pravidel stanovených obecním úřadem pro výkon činností sociální práce,
- f) výpovědní důvody a výpovědní lhůty,
- g) sankční mechanismy a
- h) doba platnosti smlouvy.

(4) Krajské úřady na území svého správního obvodu realizují a koordinují činnosti v systému vedoucí k řešení bytové situace a k sociálnímu začleňování osob.

(5) Sociální pracovníci v systému realizují sociální šetření pro potřeby stanovení, zda je osoba osobou v bytové nouzi a pro potřeby doporučení formy podpory. Informace a doporučení sociálních pracovníků uvedené ve větě první jsou podkladem pro rozhodování obce nebo Státního fondu rozvoje bydlení o uzavření smlouvy o nájmu sociálního bytu.

(6) Sociální pracovníci jsou při výkonu činností sociální práce povinni zabezpečit ochranu osobních a citlivých údajů podle jiného právního předpisu¹³). Sociální pracovníci jsou při výkonu sociální práce oprávněni za účelem řešení bytové nouze osob požadovat od státních a správních orgánů i od dalších subjektů údaje a informace, které mají vliv na sociální situaci osob, které jsou nebo mají být zařazeny do systému. Pokud je řešena bytová nouze a mohou tím být dotčeny zájmy a potřeby nezletilých dětí, jsou sociální pracovníci povinni spolupracovat s orgánem sociálně právní ochrany dětí. Sociální pracovníci musí splňovat předpoklady pro výkon povolání podle § 110 zákona o sociálních službách.

§ 37

Obsah plánu sociálního bydlení

(1) Plánem sociálního bydlení (dále jen „plán“) obce se pro účely tohoto zákona rozumí výsledek zjišťování potřeb bydlení osob v bytové nouzi na území obce. Plán je schvalován příslušnou obcí, která vstoupila do systému, a je povinnou přílohou pro žádost o finanční podporu z veřejných zdrojů. Obdobně jako ve větech první a druhé postupuje při zpracování plánu Státní fond rozvoje bydlení.

(2) Obsahem plánu je hledání způsobů uspokojování bytových potřeb osob v bytové nouzi s využitím dostupných zdrojů, včetně ekonomického vyhodnocení, strategie zajišťování a podpory sociálního bydlení, povinnosti zúčastněných obcí, vyhodnocení nabídky a poptávky včetně postupu pro řešení nedostatečné kapacity, způsob sledování a vyhodnocování plnění plánu a způsob, jakým lze provést změny v zajištění sociálního bydlení. Plán bude zpracováván s krátkodobým výhledem na období 2 let a střednědobým výhledem na období 5 let s ohledem na průběžné roční vyhodnocování poptávky a nabídky sociálního bydlení (akční plán). Plán musí být zpracován v souladu s plány sociálních služeb podle zákona o sociálních službách.

(3) Účelem plánu je být nástrojem plánování a budoucího výhledu v oblasti sociálního bydlení na území dané obce především vzhledem k předpokládaným počtům sociálních bytů s podporou sociální práce a sociálních bytů a jejich rozmístění na území obce a také vzhledem k požadavkům na financování od příslušných subjektů.

(4) Obcím jsou pro účely vypracování plánu sociálního bydlení obcí poskytovány údaje ze systémů sociálních dávek z jejich území, které jsou v kompetenci Úřadu práce České republiky.

HLAVA IX

FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ A VEŘEJNÁ PODPORA

§ 38

Zajištění finančních prostředků státem

(1) Obce, které jsou účastny v systému, mají právní nárok na poskytnutí finančních prostředků na realizaci činností sociální bydlení, a to formou provozní a investiční dotace prostřednictvím Státního fondu rozvoje bydlení.

(2) Obecní úřady a krajské úřady podle § 36 tohoto zákona, které jsou účastny v systému v oblasti výkonu sociální práce, mají právní nárok na poskytnutí finančních prostředků formou účelové dotace na výkon činností sociální práce prostřednictvím dotace ministerstva podle tohoto zákona.

(3) Podmínky poskytování dotací podle odstavce 1 stanoví vláda nařízením.

§ 39

Služba obecného hospodářského zájmu

(1) Státní fond rozvoje bydlení poskytuje podporu služeb sociálního bydlení obci podle § 38 odst. 1, jako podporu služeb obecného hospodářského zájmu v souladu s přímo použitelnými předpisy Evropské unie²²⁾.

CELEX: 12012E/TXT

(2) Na provozování sociálních bytů s podporou sociální práce a sociálních bytů získává obec od Státního fondu rozvoje bydlení účelovou dotaci formou vyrovnávací platby.

ČÁST TŘETÍ PŘÍSPĚVEK NA BYDLENÍ

HLAVA I NÁROK NA PŘÍSPĚVEK NA BYDLENÍ

§ 40

Okruh oprávněných osob

Oprávněnou osobou pro přiznání příspěvku na bydlení je při splnění dalších podmínek stanovených zákonem, osoba,

- a) která je na území České republiky hlášena k trvalému pobytu podle jiného právního předpisu¹⁵⁾ nebo, která má na území České republiky trvalý pobyt podle jiného právního předpisu¹⁶⁾, a to pokud má bydliště na území České republiky,
- b) která je občanem členského státu Evropské unie, kterému nárok na sociální výhody vyplývá z přímo použitelného předpisu Evropské unie¹⁷⁾, nebo je osobou zaměstnanou, samostatně výdělečně činnou, osobou ponechávající si takové postavení a její rodinný příslušník mající právo na rovné zacházení podle předpisu Evropské unie¹⁸⁾, a to pokud má bydliště na území České republiky,
- c) která je občanem členského státu Evropské unie, pokud je hlášen na území České republiky k pobytu podle jiného právního předpisu¹⁶⁾ po dobu delší než tři měsíce nebo jeho rodinným příslušníkem, pokud je hlášen na území České republiky k pobytu podle jiného právního

22)²²⁾ Čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie.

předpisu¹⁶⁾ po dobu delší než tři měsíce a nejsou neodůvodnitelnou zátěží sociálního systému, a mají bydliště na území České republiky.

- d) která je rodinným příslušníkem občana České republiky, pokud mu bylo vydáno povolení k přechodnému pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu¹⁶⁾, a to pokud má bydliště na území České republiky.
- e) která je cizincem, který je držitelem povolení k trvalému pobytu s přiznaným právním postavením dlouhodobě pobývajících rezidenta Evropské unie na území jiného členského státu Evropské unie, pokud mu bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky podle jiného právního předpisu¹⁶⁾, a to pokud má bydliště na území České republiky.
- f) které byl udělen azyl nebo doplňková ochrana podle jiného právního předpisu¹⁹⁾, a to pokud má bydliště na území České republiky,
- g) která je cizincem bez trvalého pobytu na území České republiky, kterému tato práva zaručuje mezinárodní smlouva, a to pokud má bydliště na území České republiky.

CELEX: 32011RO492

CELEX: 32004L0038

§ 41

Podmínky nároku na příspěvek na bydlení

(1) Nárok na příspěvek na bydlení má osoba, která na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu, užívá sama nebo se společně posuzovanými osobami prostor pro bydlení, nebo prostor v pobytovém zařízení sociálních služeb, jen při splnění podmínek, že její náklady na bydlení přesahují částku součinu započitatelného příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, a

- a) zároveň součin tohoto započitatelného příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, není vyšší než částka normativních nákladů na bydlení a
- b) zároveň těmto osobám po úhradě nákladů na bydlení nezbyde částka alespoň ve výši
 1. 1,5 násobku životního minima u jednotlivce,
 2. 1,4 násobku životního minima u dvou osob,
 3. 1,3 násobku životního minima u tří osob,
 4. 1,2 násobku životního minima u čtyř a více osob.

a splňují další podmínky uvedené v tomto zákoně.

(2) Za dobu trvání právního vztahu k prostoru pro bydlení se pro účely nároku na příspěvek na bydlení považuje též doba od zániku tohoto právního vztahu do uplynutí písemně stanovené lhůty k vyklizení bytu, nejdéle však doba tří kalendářních měsíců.

(3) Další podmínkou pro nárok na příspěvek na bydlení je skutečnost, že osoba a osoba s ní společně posuzovaná

- a) je v pracovním nebo obdobném vztahu a má z těchto vztahů v rozhodném období příjem, je osobou samostatně výdělečně činnou, nebo je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání, s výjimkou osoby, která je:
 1. zaměstnancem, jemuž zaměstnavatel nevyplatil mzdu, plat, odměnu za práci nebo jejich náhradu v termínu jejich splatnosti,
 2. starší 68 let,

3. invalidní ve třetím stupni,
 4. poživitelem dávek důchodového pojištění,
 5. poživitelem dávek nemocenského pojištění,
 6. uznána dočasně práce neschopnou nebo osobou, která prokáže potvrzením od ošetřujícího lékaře, že je práce neschopnou z důvodu, který by byl u pojištěnce pojištěného podle zákona o nemocenském pojištění důvodem pro rozhodnutí ošetřujícího lékaře o vzniku dočasné pracovní neschopnosti,
 7. rodičem celodenně, osobně a řádně pečujícím alespoň o 1 dítě a z důvodu této péče pobírajícím rodičovský příspěvek,
 8. osobou osobně pečující o dítě ve věku do 10 let závislé na pomoci jiné osoby ve stupni I nebo osobou osobně pečující o osobu závislou na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost), nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost), a to za předpokladu, že v žádosti o příspěvek na péči pro osobu závislou na pomoci jiné osoby byla uvedena nebo po přiznání příspěvku na péči příslušnému orgánu ohlášena jako osoba poskytující pomoc; je-li pečujících osob více, lze toto ustanovení použít pouze u jedné z nich, a to té, která byla určena jejich písemnou dohodou, a nedohodnou-li se, nelze toto ustanovení použít vůbec,
 9. poživitelem příspěvku na péči ve stupni II (středně těžká závislost), nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost) nebo
 10. nezaopatřeným dítětem,
- b) a zároveň prokazatelně projevuje snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním (§ 46).

(4) Nárok na příspěvek na bydlení vzniká dnem splnění všech podmínek stanovených tímto zákonem, které se hodnotí v rozhodném období.

(5) Pokud některá ze společně posuzovaných osob neplní podmínky pro nárok na příspěvek na bydlení, posuzuje se pro účely zjištění nároku na dávku a její výši příjem a majetek této osoby, ale jinak se k této osobě nepřihlíží.

(6) Je-li žadatel o příspěvek na bydlení nebo příjemce příspěvku na bydlení (§ 55) ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence, zaniká mu nárok na dávku ode dne následujícího po uplynutí prvního kalendářního měsíce vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence. Navazuje-li na dobu vazby doba výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence, obě doby se pro stanovení kalendářního měsíce podle předchozí věty počítají. Nastane-li situace uvedená ve větě první u osoby společně posuzované se žadatelem nebo příjemcem, vylučuje se z tohoto okruhu společně posuzovaných osob.

§ 42 Příjem

(1) Za příjem se pro účely stanovení započitatelného příjmu považují příjmy podle zákona o životním a existenčním minimu³⁾.

(2) Příjem započitatelný pro přiznání dávky a stanovení její výše se stanoví jako měsíční průměr příjmů žadatele o příspěvek na bydlení nebo příjemce příspěvku na bydlení s ním společně posuzovaných osob připadajících na rozhodné období. Měsíční průměr příjmů se stanoví jako součet jednotlivých měsíčních průměrů příjmů žadatele o příspěvek na bydlení nebo příjemce příspěvku na bydlení a osob s ním společně posuzovaných.

§ 43

Prostor pro bydlení

(1) Prostorem pro bydlení se pro účely části třetí tohoto zákona rozumí

- a) byt, který tvoří soubor místností nebo samostatná obytná místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt,
- b) jiný než obytný prostor, který byl v rámci sociálního šetření podle § 9 vyhodnocen jako prostor vyhovující pro bydlení.

(2) Pobytovými zařízeními sociálních služeb se pro účely části třetí tohoto zákona rozumí registrovaná zařízení sociálních služeb podle zákona o sociálních službách poskytující ubytování.

§ 44

Posouzení vhodnosti užívání prostoru pro bydlení a kontrola

(1) Pokud krajská pobočka Úřadu práce, která poskytuje příspěvek na bydlení do bytu [§ 43 odst. 1 písm. a)], bude mít pochybnosti, že byt je způsobilý pro bydlení podle jiných právních předpisů, bezodkladně podá podnět stavebnímu úřadu, krajské hygienické stanici nebo Hasičskému záchrannému sboru v souladu s jinými právními předpisy.

(2) Pokud krajská pobočka Úřadu práce, která poskytuje příspěvek na bydlení do jiného než obytného prostoru [§ 43 odst. 1 písm. b)], bude mít pochybnosti, že konkrétní prostor přestal být způsobilý pro bydlení podle jiných právních předpisů, je oprávněna přehodnotit způsobilost prostoru pro bydlení.

(3) Pokud byt nebo jiný než obytný prostor (§ 43 odst. 1) nebude podle odstavce 1 a 2 způsobilý pro bydlení podle jiných právních předpisů, nárok na příspěvek na bydlení zaniká.

§ 45

Společně posuzované osoby pro účely přiznání příspěvku na bydlení

(1) Okruh společně posuzovaných osob tvoří, není-li stanoveno jinak,

- a) manželé nebo partneři²³⁾ bez ohledu na místo jejich skutečného pobytu,
- b) rodiče a nezaopatřené děti bez ohledu na místo jejich skutečného pobytu; avšak
 1. nezletilé nezaopatřené dítě není společně posuzováno se svými rodiči tehdy, pokud bylo rozhodnutím soudu svěřeno do péče jiných osob nahrazující péči rodičů, v takovém případě se dítě společně posuzuje s těmi osobami, kterým bylo svěřeno do péče, pokud bylo dítě svěřeno soudem jednomu z rodičů, posuzuje se společně s tímto rodičem,
 2. nezaopatřené dítě se neposuzuje společně s rodiči, pokud je na základě rozhodnutí příslušného orgánu v plném přímém zaopatření ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo mládež; za plné přímé zaopatření se považuje zaopatření v ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo mládež, poskytuje-li tento ústav (zařízení) dětem stravování, ubytování a ošacení,

23)²³⁾ Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství, ve znění pozdějších předpisů.

3. zletilé nezaopatřené dítě není společně posuzováno se svými rodiči, pokud patří do okruhu společně posuzovaných osob podle písm. a) nebo pokud je rodičem nezaopatřeného dítěte a společně s tímto dítětem užívá jiný prostor k bydlení než jeho rodiče,
 4. nezletilé nezaopatřené dítě není společně posuzováno se svými rodiči, pokud bylo dítě svěřeno soudem jednomu z rodičů, posuzuje se společně s tímto rodičem,
 5. nezletilé nezaopatřené dítě není společně posuzováno se svými rodiči, pokud bylo dítě svěřeno soudem do společné nebo střídavé péče rodičů, posuzuje se společně s rodičem určeným na základě dohody těchto rodičů s tím, že tuto dohodu mohou rodiče změnit nejdříve po uplynutí 3 kalendářních měsíců. Nedohodnou-li se rodiče, určí krajská pobočka Úřadu práce, která o příspěvku na bydlení rozhoduje, s kterým rodičem bude dítě posuzováno. Společně se s dítětem posuzuje pro účely příspěvku na bydlení vždy rodič, který prohlašuje pro účely zvláštního právního předpisu, že spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby.
- c) jiné osoby, které prostor pro bydlení (§ 43 odst. 1) společně užívají,
- d) jiné osoby, které společně užívají prostor v pobytovém zařízení sociálních služeb, s výjimkou osob, u kterých žadatel o příspěvek na bydlení prokáže, že se nepodílejí na úhradě nákladů společných potřeb.

(2) Za rodiče se považují i osoby, jimž byly nezaopatřené děti svěřeny do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu, manžel, partner rodiče nebo uvedené osoby, vdovec nebo vdova po rodiči nebo uvedené osobě a druh (družka) rodiče nebo uvedené osoby.

(3) Společně posuzovanými osobami podle odstavce 1 jsou i osoby, které se přechodně z důvodů soustavné přípravy na budoucí povolání, zdravotních nebo pracovních zdřůžují mimo místo, kde užívají prostor pro bydlení (§ 43 odst. 1).

(4) Krajská pobočka Úřadu práce může z okruhu společně posuzovaných osob vyloučit osobu, která je uvedena v odstavci 1 písm. a) až c), u které žadatel prokáže, že společně s ní neužívá prostor pro bydlení nebo prostor v pobytovém zařízení sociálních služeb po dobu nejméně 3 měsíců a nijak se společně na úhradě nákladů za tento prostor nepodílí; pokud vylučovaná osoba je rodičem nezaopatřeného dítěte, musí mít soudem stanovenou výživovací povinnost vůči dítěti, od kterého je vylučována, nebo musí být proti ní vedena žaloba o stanovení výživného, anebo že je osobou pohřešovanou.

(5) Každá osoba může být ve stejném kalendářním měsíci pro účely příspěvku na bydlení hodnocena pouze v jednom okruhu společně posuzovaných osob.

§ 46

Zvýšení příjmu vlastním přičiněním

(1) Při posuzování nároku na příspěvek na bydlení se zjišťuje, s výjimkami uvedenými v odstavcích 3 až 5, zda má osoba a společně s ní posuzované osoby možnost zvýšit si příjem vlastním přičiněním.

(2) Zvýšením příjmu vlastním přičiněním se rozumí zvýšení příjmu

- a) řádným uplatněním nároků a pohledávek,
- b) prodejem nebo jiným využitím majetku.

(3) Prodej nebo jiné využití majetku se nevyžaduje u

- a) prostoru pro bydlení (§ 43), který osoba využívá k přiměřenému bydlení; krajská pobočka Úřadu práce posuzuje přiměřenost bydlení ve vztahu k bydlení stávajícímu zejména s přihlédnutím k jeho formě, velikosti, výši nákladů na bydlení a osobním poměrům dotčené osoby a osob s ní společně posuzovaných,
- b) zdravotnických prostředků poskytovaných podle jiného právního předpisu²⁴⁾,
- c) zvláštních pomůcek osob s těžkým zdravotním postižením; zvláštní pomůckou se rozumí taková pomůcka, na kterou je možné poskytnout příspěvek podle jiného právního předpisu²⁵⁾,
- d) motorového vozidla, které je využíváno k výtěžné činnosti nebo k jiným způsobem nezajistitelné dopravě do školy nebo zaměstnání,
- e) uzavřeného penzijního připojištění se státním příspěvkem²⁶⁾,
- f) věcí užívaných k pracovnímu uplatnění osob,
- g) věcí v případech, kdy je zřejmé, že jejich prodej nebo jejich jiné využití by nebyly úměrné zisku z nich plynoucímu nebo pokud to nelze po osobě spravedlivě žádat.

(4) Využitím majetku se rozumí prodej nebo jiné využití takového majetku, který patří mezi věci, které jsou postižitelné výkonem rozhodnutí podle občanského soudního řádu.

(5) Prodej nebo jiné využití majetku se nevyžaduje u osoby, která je poživitelem starobního důchodu.

§ 47

Hodnocení možnosti využití majetku

(1) Pro určení nároku na příspěvek na bydlení se posuzuje okolnost, zda osoba majetek

- a) nemá,
- b) má, ale nelze jej využít ke zvýšení příjmu,
- c) má a využívá jej ke zvýšení příjmu.

(2) Pokud nedojde k využití jiného prostoru pro bydlení než toho, který je uveden v § 46 odst. 3 písm. a), nebo majetku k úhradě nákladů na bydlení do uplynutí 3 měsíců, za které pobírá osoba nebo společně s ní posuzovaná osoba příspěvek na bydlení, nárok na příspěvek na bydlení zaniká.

(3) Pokud osobě nárok na příspěvek na bydlení zanikl nebo byl zamítnut z důvodu nevyužití jiného prostoru pro bydlení nebo majetku k úhradě nákladů na bydlení a pokud znovu o dávku požádá do 6 kalendářních měsíců ode dne odejmutí dávky, nebo zamítnutí žádosti aniž by prokázala splnění podmínek podle odstavce 1, nemůže jí být příspěvek na bydlení ani nadále přiznán. Pokud osoba má majetek, který nevyužívá ke zvýšení příjmu, a dojde u ní k přerušení pobírání příspěvku na bydlení před uplynutím 3 kalendářních měsíců ode dne přiznání tohoto příspěvku a tato osoba znovu požádá o příspěvek na bydlení

24)²⁴⁾ Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

25)²⁵⁾ Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů.

26)²⁶⁾ Zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů.

do 6 kalendářních měsíců ode dne odejmutí předchozí dávky, započítají se do doby potřebné pro hodnocení majetku podle odstavce 2 i doby, které proběhly u předchozího pobírání dávky.

§ 48

Hodnocení možnosti uplatnění nároků a pohledávek

(1) Pro určení nároku na příspěvek na bydlení se posuzuje dále okolnost, zda osoba

- a) nemá nároky ani pohledávky,
- b) prokazatelně všechny své nároky a pohledávky uplatnila.

(2) Zvýšením příjmu řádným uplatněním nároků a pohledávek se rozumí uplatnění

- a) nároku na dávky nemocenského pojištění,
- b) nároku na dávky důchodového pojištění (zabezpečení), s výjimkou starobního důchodu, na který vznikne nárok před dosažením důchodového věku,
- c) nároku na dávky státní sociální podpory,
- d) nároku na výživné a nároku na úhradu některých nákladů neprovdané matce,
- e) nároků z pracovních nebo obdobných vztahů, nároku na podporu v nezaměstnanosti a podporu při rekvalifikaci a mzdových nároků podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů,
- f) nároku z jiných pohledávek.

(3) Uplatnění nároků a pohledávek příslušný orgán nevyžaduje v případech, kdy je zřejmé, že jejich uplatnění by nebylo úměrné výnosu z něj plynoucímu nebo pokud nepovažuje za možné je po osobě spravedlivě žádat.

(4) Pokud nedojde k řádnému uplatnění některého z nároků a pohledávek do uplynutí 3 měsíců, za které pobírá osoba nebo společně s ní posuzovaná osoba příspěvek na bydlení, nárok na příspěvek na bydlení zaniká.

(5) Pokud osobě nárok na příspěvek na bydlení zanikl nebo byl zamítnut z důvodu neuplatnění nároků a pohledávek a pokud znovu o příspěvek na bydlení požádá do 6 kalendářních měsíců ode dne odejmutí dávky nebo zamítnutí žádosti, aniž by prokázala splnění podmínek podle odstavce 1, nemůže jí být příspěvek na bydlení ani nadále přiznána. Pokud osoba má nároky a pohledávky, které nevyužívá ke zvýšení příjmu, a dojde u ní k přerušení pobírání příspěvku na bydlení před uplynutím 3 kalendářních měsíců ode dne přiznání tohoto příspěvku a tato osoba znovu požádá o příspěvek na bydlení do 6 kalendářních měsíců ode dne odejmutí předchozí dávky, započítají se do doby potřebné pro hodnocení majetku podle odstavce 2 i doby, které proběhly u předchozího pobírání dávky.

HLAVA II NÁKLADY NA BYDLENÍ

§ 49

Obsah nákladů na bydlení

(1) Náklady na bydlení tvoří u prostorů pro bydlení (§ 43 odst. 1)

- a) užívaných na základě nájemní smlouvy nebo podnájemní smlouvy nájemné,
- b) užívaných na základě pachtovní smlouvy pachtovné,
- c) ve vlastnictví bytových družstev a prostorů vlastníků náklady srovnatelné s nájemným; náklady srovnatelné s nájemným jsou stanoveny zákonem za kalendářní měsíc podle počtu osob v domácnosti.

(2) U všech prostorů pro bydlení (§ 43 odst. 1) užívaných na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu náklady na bydlení dále tvoří

- 1.a) náklady za plyn spotřebovaný v prostoru pro bydlení,
- 1.b) náklady za elektřinu spotřebovanou v prostoru pro bydlení,
- 1.c) náklady za plnění poskytované s užíváním prostorů pro bydlení (§ 43 odst. 1), kterými se rozumí náklady za dodávku tepla (dálkové vytápění) a centralizované poskytování teplé vody, dodávku vody z vodovodů a vodáren a odvádění odpadních vod, provoz výtahu, osvětlení společných prostor v domě, úklid společných prostor v domě, odvoz odpadních vod a čištění jímek, vybavení bytu společnou televizní a rozhlasovou anténou a odvoz komunálního odpadu,
- 1.d) náklady za pevná paliva, pokud jsou využívána k vaření nebo vytápění; náklady za pevná paliva jsou stanoveny zákonem za kalendářní měsíc podle počtu osob v domácnosti,
- 1.e) náklady za propan butan, pokud je využíván k vaření nebo vytápění; náklady za propan butan jsou stanoveny zákonem za kalendářní měsíc podle počtu osob v domácnosti.

(3) Náklady na bydlení musí být pro nárok a výši příspěvku na bydlení rozepsány na jednotlivé položky, náklady za plnění poskytované s užíváním bytu se prokazují podrobným rozpisem jednotlivých služeb. Náklady placené zálohově musí být v pravidelném zúčtovacím období zúčtovány. Zúčtovací období je nejvýše dvanáctiměsíční.

(4) Náklady na bydlení tvoří u ubytování v pobytových zařízeních sociálních služeb

- 1.a) náklady za ubytování snížené o náklady na ubytování nesouvisející s bydlením,
- 1.b) náklady za plyn spotřebovaný v prostoru pro ubytování, nejsou-li součástí nákladů za ubytování,
- 1.c) náklady elektřinu spotřebovaný v prostoru pro ubytování, nejsou-li součástí nákladů za ubytování,
- 1.d) náklady na vodné, stočné spotřebované v prostoru pro ubytování, nejsou-li součástí nákladů za ubytování,
- 1.e) náklady na odvoz odpadu, nejsou-li součástí nákladů za ubytování,
- 1.f) náklady na pevná paliva, pokud jsou využívána k vaření nebo vytápění v prostoru pro ubytování, nejsou-li součástí nákladů za ubytování; náklady za pevná paliva jsou stanoveny zákonem za kalendářní měsíc podle počtu osob v domácnosti,
- 1.g) náklady na propan butan, pokud je využíván k vaření nebo vytápění v prostoru pro ubytování, nejsou-li součástí nákladů za ubytování; náklady za propan butan jsou stanoveny zákonem za kalendářní měsíc podle počtu osob v domácnosti.

§ 50

Započítávání nákladů na bydlení

(1) Do nákladů na bydlení se započítávají náklady na bydlení

- a) uhrazené v rozhodném období žadatelem o příspěvek na bydlení nebo příjemcem příspěvku na bydlení nebo společně posuzovanými osobami, pokud prostor pro bydlení, nebo prostor v pobytovém zařízení sociálních služeb, na které je uplatňován nárok na příspěvek na bydlení, užívala alespoň jedna ze společně posuzovaných osob po celé rozhodné období. Za takovéto náklady se posuzují i náklady, které uhradila osoba, jež zemřela, ale v rozhodném období byla žadatelem o dávku nebo společně posuzovanou osobou,
- b) ve výši 80 % příslušných normativních nákladů na bydlení, pokud žadatel o příspěvek na bydlení nebo příjemce příspěvku na bydlení nebo společně posuzované osoby v rozhodném období, nebo po část rozhodného období, prostor pro bydlení, nebo prostor v pobytovém zařízení sociálních služeb, na který je uplatňován nárok na příspěvek na bydlení, neužívaly, s výjimkou situace, kdy stejný okruh společně posuzovaných osob žil v jiném prostoru pro bydlení, nebo prostor v pobytovém zařízení sociálních služeb a byl jim z tohoto důvodu poskytován příspěvek na bydlení; v takovém případě se započtou náklady na bydlení ve skutečné výši uhrazené v původním prostoru užívaném k bydlení.

(2) Pro zjištění nákladů na bydlení za rozhodné období se započítávají i částky, které byly v tomto rozhodném období zaplacený jako záloha nebo byly v tomto období doplacený, a to i za období delší, než je rozhodné období, za které se náklady na bydlení zjišťují. Byla-li v období rozhodného období, za které se náklady na bydlení zjišťují, vrácena částka jako přeplatek na nákladech na bydlení, snižuje se částka nákladů na bydlení v tom rozhodném období, kdy k vrácení částky došlo, a to i v případě, že vrácená částka byla za dobu delší než toto rozhodné období.

(3) Náklady na bydlení se pro nárok a výši příspěvku na bydlení poskytovaného do prostorů pro bydlení stanoví jako jejich průměrná výše za rozhodné období, maximálně však ve výši příslušných normativních nákladů na bydlení.

(4) Náklady na bydlení pro nárok a výši příspěvku na bydlení poskytovaného do prostorů v pobytovém zařízení sociálních služeb se stanoví jako jejich průměrná výše za rozhodné období, maximálně však ve výši příslušných normativních nákladů na bydlení platných pro nájemní byty.

Stanovení výše normativních nákladů na bydlení vládou

§ 51

(1) Vláda stanoví svým nařízením výši

- a) nákladů srovnatelných s nájemným podle sdělení Českého statistického úřadu o imputovaném nájemném,
- b) částek, které se započítávají za pevná paliva a propan butan podle sdělení Českého statistického úřadu o vývoji příslušných spotřebitelských indexů,
- c) částek normativních nákladů na bydlení v závislosti na právním titulu užívání prostoru pro bydlení podle sdělení Ministerstva pro místní rozvoj o vývoji nájemného a podle sdělení Českého statistického úřadu o vývoji indexů spotřebitelských cen pro část nákladů na bydlení uvedených v § 49 odst. 2.

(2) Náklady srovnatelné s nájemným a normativní náklady na bydlení jsou stanoveny podle počtu osob v domácnosti, resp. podle přiměřené plochy bytů pro příslušný počet osob v domácnosti, které činí:

- a) 38 m² pro jednu osobu,

- b) 52 m² pro dvě osoby,
- c) 68 m² pro tři osoby,
- d) 82 m² pro čtyři a více osob.

(3) První stanovení výše nákladů a částek podle odstavce 1 provede vláda nařízením s účinností od 1. ledna 2020.

§ 52

(1) Vláda nařízením stanoví novou výši normativních nákladů na bydlení, pokud se alespoň 3 indexy spotřebitelských cen v oblasti bydlení uvedené v odstavci 2 od posledního stanovení výše normativních nákladů na bydlení změnilo alespoň o 5 %, a to pouze tehdy pokud je jedním z těchto indexů index nájemného z bytu.

(2) Vývoj spotřebitelských indexů se sleduje za nájemné z bytu, ceny pevných paliv, elektřiny, plynu, tepla a teplé vody (centrálního vytápění), vodné, stočné a ostatní služby související s bydlením.

HLAVA III VÝŠE A VÝPLATA PŘÍSPĚVKU NA BYDLENÍ

§ 53

Výše příspěvku na bydlení a jeho náklady

(1) Výše příspěvku na bydlení činí za kalendářní měsíc rozdíl mezi normativními náklady na bydlení a započitatelným příjmem osoby žadatele nebo příjemce dávky a s ním společně posuzovaných osob vynásobeným koeficientem 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientem 0,35.

(2) Pokud jsou náklady na bydlení nižší než normativní náklady na bydlení, náleží příspěvek na bydlení ve výši rozdílu mezi náklady na bydlení a započitatelným příjmem osoby nebo společně posuzovaných osob vynásobeným koeficientem 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientem 0,35.

(3) Náklady na příspěvek na bydlení hradí stát.

§ 54

Výplata příspěvku na bydlení

(1) Na jeden prostor užívaný k bydlení náleží pouze jeden příspěvek na bydlení.

(2) Příspěvek na bydlení může být vyplácen v celkové částce nebo jde-li o prostory v pobytovém zařízení sociálních služeb i v poměrných částkách podle toho, zda daný prostor užívá osoba, jeden nebo více okruhů společně posuzovaných osob. Užívá-li prostor v pobytovém zařízení sociálních služeb více okruhů společně posuzovaných osob nebo další osoby, které o příspěvek na bydlení nežádají, určí se výše nákladů na bydlení podílem všech osob užívajících tentýž prostor, jako kdyby byly tyto osoby společně posuzované, a to bez ohledu na to, jestli tyto osoby o příspěvek na bydlení žádají.

(3) Nárok na výplatu příspěvku na bydlení vzniká nejdříve za kalendářní měsíc, na který byla podána žádost o příspěvek na bydlení u krajské pobočky Úřadu práce, podle místa prostoru pro bydlení, na které je žádost uplatňována.

(4) Nárok na výplatu příspěvku na bydlení zaniká, není-li tímto zákonem stanoveno jinak, uplynutím 1 roku ode dne, za který dávka náleží. Uvedená lhůta neplyne po dobu řízení o dávce a po dobu řízení o žalobě ve správním soudnictví.

(5) Výplata příspěvku na bydlení náleží v kalendářním měsíci, za který náleží, v měsíčních lhůtách určených plátcem příspěvku. Dávka se vyplácí v české měně převodem na platební účet příjemce dávky, popřípadě jiným příjemcem dávky nebo zvláštním příjemcem dávky, v hotovosti nebo poštovním poukazem. Způsob výplaty určuje plátec dávky tak, že bere v úvahu schopnosti a možnosti příjemce využít dávku k účelu, ke kterému je určena. Nedosahuje-li příspěvek na bydlení za kalendářní měsíc částky 50 Kč, náleží v této částce. Výše dávky se zaokrouhluje na celé koruny nahoru. Se souhlasem příjemce může být příspěvek na bydlení, nepřesahuje-li jeho výše 100 Kč, vyplacen najednou po uplynutí delšího, nejdéle však ročního období. Dávka se nevyplácí do ciziny. Dávka se považuje za vyplacenou dnem odepsání příslušné částky z účtu Úřadu práce České republiky.

§ 55

Příjemce a zvláštní příjemce příspěvku na bydlení

(1) Za příjemce příspěvku na bydlení se považuje osoba, které byl příspěvek na bydlení přiznán.

(2) Krajská pobočka Úřadu práce ustanoví zvláštního příjemce vždy v případech, kdyby se výplatou dávky příjemci zřejmě nedosáhlo účelu, kterému má dávka sloužit, nebo kdyby tím byly poškozeny zájmy osob, v jejichž prospěch je příjemce dávky povinen dávku používat, nebo nemůže-li příjemce výplatu přijímat. Krajská pobočka Úřadu práce může v obdobných případech příspěvek na bydlení použít bez souhlasu příjemce k přímé úhradě nákladů na bydlení, a to tak, že plátec dávky jej poukazuje pronajímateli nebo poskytovateli služeb nebo poskytovateli energií. Souhlas příjemce s ustanovením zvláštního příjemce nebo s použitím přímé úhrady se vyžaduje jen v případě, že příjemce nemůže výplatu přijímat; to neplatí, pokud příjemce vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nemůže podat vyjádření k ustanovení zvláštního příjemce nebo použití přímé úhrady. Příjemce a zvláštní příjemce jsou povinni příspěvek na bydlení použít k účelu, ke kterému byla dávka přiznána. Zvláštní příjemce ustanovený příjemci, který nemůže výplatu přijímat, je povinen používat dávku podle pokynů příjemce. Krajská pobočka Úřadu práce může ustanovit zvláštním příjemcem jen osobu nebo právnickou osobu, která s ustanovením souhlasí.

(3) Krajská pobočka Úřadu práce může zvláštního příjemce ustavit, obdrží-li písemné oznámení sociálního pracovníka obecního úřadu, že příjemce příspěvku na bydlení prokazatelným způsobem neuhradil alespoň za jeden kalendářní měsíc sociální nájemné. Rozhodnutí o ustanovení zvláštního příjemce může krajská pobočka Úřadu práce zrušit, pokud obdrží písemné vyjádření sociálního pracovníka obecního úřadu, že pominul důvod, pro který byl zvláštní příjemce ustanoven.

(4) Zvláštní příjemce, není-li dále stanoveno jinak, má stejná práva a povinnosti v řízení o příspěvek na bydlení jako příjemce příspěvku na bydlení.

HLAVA IV ŘÍZENÍ O PŘÍSPĚVKU NA BYDLENÍ

§ 56

Zahájení řízení o dávce, podání a jiné úkony

(1) Řízení o přiznání příspěvku na bydlení se zahajuje na základě písemné žádosti podané žadatelem o dávku místně příslušné krajské pobočce Úřadu práce na tiskopisu předepsaném ministerstvem.

(2) Řízení o změně výše již přiznané dávky a ostatní řízení u již přiznané dávky se zahajují na návrh příjemce nebo z moci úřední. Řízení zahájené z moci úřední je zahájeno dnem, kdy krajská pobočka Úřadu práce učinila vůči osobě první písemný úkon.

(3) Je-li pro podání nebo jiný úkon předepsán tiskopis, lze podání nebo jiný úkon učinit též na počítačové sestavě, zveřejněné v elektronické podobě ministerstvem, pokud ministerstvo zveřejnilo příslušný tiskopis v elektronické podobě.

(4) Řízení se nevede, jestliže krajská pobočka Úřadu práce rozhodne o zvýšení dávky nebo o zachování její výše. V těchto případech je krajská pobočka Úřadu práce povinna doručit příjemci příspěvku na bydlení písemné oznámení o změně nebo zachování jeho výše. Písemné oznámení se nedoručuje do vlastních rukou. Řízení o námitkách podle § 66 tímto není dotčeno.

§ 57

Orgány rozhodující o dávce

Orgány rozhodující o dávce jsou

- a) krajská pobočka Úřadu práce,
- b) ministerstvo.

§ 58

Místní příslušnost

Místní příslušnost krajské pobočky Úřadu práce se řídí místem, kde se nachází prostor pro bydlení nebo pobytové zařízení sociálních služeb, které užívá osoba žádající o dávku.

§ 59

Rozhodné období

(1) Příspěvek na bydlení je dávkou měsíčně se opakující.

(2) Rozhodným obdobím jsou tři po sobě jdoucí kalendářní měsíce, za které se zjišťuje započitatelný příjem, a náklady na bydlení, které jsou rozhodné pro nárok a výši příspěvku na bydlení pro období tří bezprostředně následujících kalendářních měsíců.

(3) Pokud se poskytuje příspěvek na bydlení třetí kalendářní měsíc období po prokázání započitatelných příjmů a nákladů na bydlení, pokračuje se v poskytování dávky po prokázání započitatelných příjmů a nákladů na bydlení na další tříměsíční období.

(4) Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje plnění ostatních podmínek, a to jak v případě podání žádosti o dávku, tak i v průběhu pobírání dávky, je období aktuálního kalendářního měsíce.

(5) Aktuálním kalendářním měsícem se rozumí kalendářním měsíc, na který je uplatňován osobou nárok, za který příspěvek na bydlení náleží.

§ 60 Účastníci řízení

(1) V řízení o příspěvku na bydlení jsou účastníky řízení žadatel o dávku, nebo příjemce dávky.

(2) Osoba společně posuzovaná je účastníkem řízení o příspěvku na bydlení, jen jde-li o řízení o přeplatku na dávce, který měla tato osoba způsobit samostatně, popřípadě společně s příjemcem příspěvku na bydlení.

(3) V řízení o rozhodování o ustanovení zvláštního příjemce nebo o zrušení výkonu funkce zvláštního příjemce, je účastníkem řízení osoba nebo právnická osoba, která má být nebo dosud je zvláštním příjemcem ustanovena, oprávněná osoba a její zástupce.

§ 61 Zastupování

(1) Je-li nezletilý žadatel o příspěvek na bydlení nebo příjemce příspěvku na bydlení svěřen na základě rozhodnutí příslušného orgánu do péče jiné osoby, je oprávněna uplatnit nárok nezletilého žadatele nebo příjemce a zastupuje ho v řízení o příspěvek na bydlení namísto zákonného zástupce tato osoba.

(2) Brání-li zletilému žadateli o příspěvek na bydlení nebo příjemci příspěvku na bydlení duševní porucha samostatně právně jednat, zastupuje ho v řízení o dávce člen domácnosti, jehož oprávnění k zastupování této osoby bylo schváleno soudem.

§ 62 Náklady řízení

Krajské pobočky Úřadu práce, ministerstvo, osoby společně posuzované a další subjekty nemají nárok na náhradu nákladů jim vzniklých v řízení o příspěvku na bydlení.

§ 63 Náležitosti žádosti o příspěvek na bydlení

(1) Žádost o příspěvek na bydlení obsahuje kromě náležitostí uvedených ve správním řádu dále

a) rodné číslo žadatele, bylo-li přiděleno a rodinný stav,

- b) adresu prostoru fakticky užívaného k bydlení či ubytování žadatele a společně posuzovaných osob,
- c) skutečnosti prokazující nezaopatřenost dítěte, je-li to pro nárok na dávku nebo její výši potřebné,
- d) určení, jakým způsobem by měl být příspěvek na bydlení vyplácen, popřípadě vyplacen,
- e) doklad prokazující skutečnost, že prostory pro bydlení jsou užívány na základě určitého právního titulu,
- f) doklad o výši příjmu žadatele a společně posuzovaných osob za rozhodné období,
- g) doklad o výši nákladů na bydlení uvedených v tomto zákoně,
- h) doklad prokazující zdravotní stav žadatele a společně posuzovaných osob, je-li to pro nárok na dávku potřebné,
- i) údaj o počtu osob, které užívají prostor pro bydlení společně se žadatelem.

(2) K žádosti je nutno doložit doklady, na základě kterých je možné získat údaje potřebné k hodnocení prostoru pro bydlení podle § 43 odst. 1.

(3) Je-li žadatelem nebo osobou společně posuzovanou osoba, které nebylo přiděleno rodné číslo, uvede tato osoba číslo dokladu opravňujícího osobu k pobytu na území České republiky.

(4) Údaje získané na základě žádosti o dávku podle zákona o státní sociální podpoře nebo zákona o pomoci v hmotné nouzi budou rozhodujícím orgánem využity rovněž pro potřeby žádosti o příspěvek na bydlení podle tohoto zákona.

§ 64

Vyjádření k podkladům pro rozhodnutí

Povinnost správního orgánu dát účastníku řízení před vydáním rozhodnutí možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí neplatí, jedná-li se pouze o podklady, které správnímu orgánu předložil tento účastník řízení nebo jde o podklady získané z Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí.

§ 65

Vyhotovení rozhodnutí

- Písemné rozhodnutí se vyhotovuje jen v případě, že
- a) žádost byla zamítnuta a příspěvek na bydlení nebyl přiznán,
 - b) příspěvek na bydlení byl odejmut,
 - c) příspěvek na bydlení byl snížen,
 - d) výplata příspěvku na bydlení byla zastavena,
 - e) jde o přeplatek na příspěvku na bydlení,
 - f) se stanovuje zvláštní příjemce příspěvku na bydlení,
 - g) jde o vylučování osob z okruhu společně posuzovaných osob,
 - h) jde o rozhodnutí na základě podaných námitek.

§ 66

Oznámení a námitky

(1) Rozhoduje-li krajská pobočka Úřadu práce o dávce v případech, kdy se nevyhotovuje rozhodnutí, je povinen žadateli doručit písemné oznámení o dávce a její výši. Písemné oznámení o dávce se nedoručuje do vlastních rukou.

(2) Při vyhotovování oznámení a dalších písemností s použitím automatizované výpočetní techniky mohou být tato oznámení a další písemnosti vydány s předtištěným razítkem úřadu a s předtištěným jménem, příjmením a funkcí oprávněné osoby, která oznámení a další písemnosti vyhotovila.

(3) Proti postupu uvedenému v odstavci 1 lze uplatnit do 15 dnů ode dne výplaty první splátky dávky po jejím přiznání nebo ode dne výplaty dávky po jejím přiznání námitky. K námitkám, které byly podány opožděně, se nepřihlíží. O tom, že námitky byly podány opožděně, informuje příslušný orgán účastníka řízení písemně sdělením.

(4) Námitky se podávají písemně u příslušné krajské pobočky Úřadu práce, která dávku přiznala. Krajská pobočka Úřadu práce vydá do 30 dnů ode dne, kdy jí námitky došly, rozhodnutí o dávce.

§ 67

Opravný prostředek

(1) O odvolání proti rozhodnutí krajské pobočky Úřadu práce rozhoduje ministerstvo.

(2) Odvolání proti rozhodnutí vydanému podle části třetí tohoto zákona nemá odkladný účinek.

§ 68

Přeplatky

(1) Jestliže příjemce příspěvku na bydlení přijímal dávku, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že tato dávka byla vyplacena neprávem nebo ve vyšší částce, než náležela, nebo jestliže příspěvek na bydlení byl přiznán nebo jeho výše stanovena na základě nepravdivých, neúplných nebo zkreslených údajů, sdělených příjemcem, je povinen částky neprávem přijaté vrátit.

(2) Jestliže osoba společně posuzovaná s příjemcem příspěvku na bydlení způsobila, že dávka byla poskytována neprávem, ačkoliv to musela z okolností předpokládat, je povinna neoprávněně poskytnuté částky nahradit.

(3) Jestliže přeplatek na příspěvku na bydlení způsobily osoby uvedené v odstavcích 1 a 2 společně, odpovídají krajské pobočce Úřadu práce, který příspěvek na bydlení vyplatil, za vrácení přeplatku na dávce společně a nerozdílně. Příjemce příspěvku na bydlení a osoba s ní společně posuzovaná se vzájemně vypořádají podle míry zavinění. Spory o vzájemném vypořádání mezi těmito osobami rozhodují soudy.

(4) Povinnost vrátit přeplatek nevzniká, jestliže tento přeplatek nepřesahuje částku 100 Kč.

(5) O povinnosti vrátit příspěvek na bydlení nebo jeho část podle odstavců 1 až 3 rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce, která dávku vyplácí nebo naposledy vyplácela. Částky neprávem přijaté mohou být sráženy též z běžně vyplácené nebo později přiznané dávky; po provedení srážky musí povinné osobě zůstat nejméně částka ve výši poloviny dávky. Ustanovení o nepostižitelnosti příspěvku na bydlení exekucí v tomto případě neplatí.

(6) Krajské pobočky Úřadu práce vybírají neprávem poskytnuté příspěvky na bydlení a příspěvky na bydlení poskytnuté v nesprávné výši a v individuálních případech rozhodují o prominutí povinnosti vrátit tyto dávky. Rozhodnout o prominutí povinnosti vrátit částky vyšší než 10 000 Kč však mohou jen s předchozím souhlasem ministerstva.

(7) Povinnost vrátit příspěvek na bydlení poskytnutý neprávem nebo v nesprávné výši zaniká uplynutím 3 let ode dne, kdy byla dávka vyplacena. Tato lhůta neplyne po dobu řízení o opravném prostředku nebo o žalobě proti rozhodnutí o povinnosti vrátit přeplatek, po dobu řízení o výkonu rozhodnutí a jeho provádění a po dobu, kdy jsou na úhradu přeplatku prováděny srážky z dávky nebo jiného příjmu.

(8) Jestliže další osoba nebo právnická osoba nepředložily na výzvu krajské pobočky Úřadu práce údaje potřebné pro nárok na příspěvek na bydlení, jeho výši nebo výplatu nebo jestliže tyto údaje byly nesprávné, a v důsledku toho vznikl přeplatek na dávce, jsou další osoby nebo právnické osoby povinny jej nahradit. Věta první se vztahuje i na státní orgány, obce a kraje a jejich orgány, jde-li o plnění jejich povinností jako zaměstnavatele osoby, jejíž údaje se pro nárok nebo výši dávky zjišťují. Jestliže přeplatek na příspěvku na bydlení způsobily další osoby nebo právnické osoby a příjemce příspěvku na bydlení nebo osoby s ním společně posuzované, odpovídají krajské pobočce Úřadu práce, která dávku vyplatila, za vrácení přeplatku na dávce společně a nerozdílně. Ve výše uvedených případech se postupuje podle odstavců 1, 2 a 5.

(9) Příjem z přeplatků je příjmem státního rozpočtu. Vymáhání přeplatků provádí příslušný celní úřad.

§ 69

Změna skutečností rozhodných pro nárok na dávku a její výši

(1) Změní-li se v období, na něž byl příspěvek na bydlení přiznán, okruh společně posuzovaných osob nebo jiné skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku nebo její výši, posoudí se nově nárok na příspěvek na bydlení a jeho výši ke dni, ke kterému k takové změně došlo. Tyto změny se promítnou od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, za který dávka byla již vyplacena.

(2) Příspěvek na bydlení neprávem

- a) přiznán v nižší částce, než v jaké náleží,
- b) nevyplácen nebo vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží,
- c) odepřen, nebo
- d) přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží,

se přizná nebo zvýší, a to ode dne, od něhož příspěvek na bydlení nebo jeho zvýšení náleží, nejvýše však tři roky nazpět ode dne, kdy to orgán rozhodující o dávkách zjistil,

nebo ode dne, kdy o zvýšení dávky nebo o přiznání příspěvku na bydlení žadatel o příspěvek na bydlení nebo příjemce příspěvku na bydlení požádal.

(3) Příspěvek na bydlení neprávem

- a) přiznán,
- b) vyplácen, nebo
- c) vyplácen ve vyšší částce, než v jaké náleží,

se odejme nebo se jeho výplata zastaví nebo sníží, a to dnem následujícím po dni, jímž uplynulo období, za které již byl vyplácen.

HLAVA V NĚKTERÉ POVINNOSTI OSOB, PRÁVNICKÝCH OSOB A ORGÁNŮ

§ 70

Povinnosti žadatele, příjemce, osob s nimi společně posuzovaných nebo zvláštního příjemce příspěvku na bydlení

(1) Žadatel o příspěvek na bydlení, příjemce příspěvku na bydlení, zvláštní příjemce příspěvku na bydlení (dále jen „příjemce příspěvku na bydlení“) i společně posuzovaná osoba jsou povinni osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu a na výzvu se osobně dostavit k příslušné krajské pobočce Úřadu práce, nebrání-li tomu těžko překonatelné překážky, zejména zdravotní stav.

(2) Osoby uvedené v odstavci 1 jsou dále povinny vyhovět výzvě krajské pobočky Úřadu práce, aby osvědčily skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne doručení výzvy, neurčil-li krajská pobočka Úřadu práce delší lhůtu.

(3) Příjemce příspěvku na bydlení a osoba společně posuzovaná jsou povinny písemně oznámit krajské pobočce Úřadu práce změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši nebo výplatu, a to do 8 dnů ode dne, kdy se o těchto skutečnostech dozvěděly; krajská pobočka Úřadu práce může s osobou společně posuzovanou dohodnout pro splnění výše uvedených povinností i dobu delší.

(4) Nesplní-li žadatel o příspěvek na bydlení, příjemce příspěvku na bydlení nebo společně posuzovaná osoba ve lhůtě stanovené krajskou pobočkou Úřadu práce výše uvedené povinnosti, může být po předchozím upozornění, které může být součástí výzvy, žádost o příspěvek na bydlení zamítnuta a dávka nepřiznána, výplata dávky zastavena, nebo dávka odejmuta. Pokud dojde na základě skutečností uvedených ve větě první k zamítnutí žádosti a nepřiznání příspěvku na bydlení nebo odejmutí dávky, žadatel o příspěvek na bydlení, příjemce příspěvku na bydlení a osoba s ním společně posuzovaná nemohou mít nárok na příspěvek na bydlení, a to po dobu 3 kalendářních měsíců následujících po kalendářním měsíci, ve kterém byla žádost zamítnuta a dávka nepřiznána nebo dávka odejmuta.

(5) Krajská pobočka Úřadu práce, která o příspěvku na bydlení rozhoduje nebo jej vyplácí, může žadateli o příspěvek na bydlení, příjemci příspěvku na bydlení nebo společně posuzované osobě uložit pořádkovou pokutu až do výše 10 000 Kč za porušení výše uvedených povinností. Pokutu nelze uložit, jestliže příjemci nebo společně posuzované osobě

vznikl pro nesplnění výše uvedených povinností závazek uhradit přeplatek na dávce. Pokutu vybírá krajská pobočka Úřadu práce, která o pokutu stanovila. Vymáhání pokuty provádí příslušný celní úřad. Příjem z pokut je příjmem státního rozpočtu.

§ 71

Povinnosti státních orgánů, obcí, krajů a dalších osob

Státní orgány, obce a kraje a jejich orgány, další osoby a právnické osoby, s výjimkou příjemců dávky a osob společně posuzovaných, jsou povinny na výzvu příslušné krajské pobočky Úřadu práce, která o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí, sdělit bezodkladně a bezplatně údaje rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu.

§ 72

Kontrola

Krajské pobočky Úřadu práce a ministerstvo mají oprávnění kontrolovat u státních orgánů, obcí a krajů a jejich orgánů a dalších osob nebo právnických osob plnění povinností uložených tímto zákonem.

§ 73

Mlčenlivost

(1) Zaměstnanci státu zařazení k výkonu práce v krajských pobočkách Úřadu práce a v ministerstvu jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které se dozvědí při rozhodování o příspěvku na bydlení, není-li stanoveno jinak. Tato povinnost trvá i po skončení služebního poměru, popřípadě pracovněprávního vztahu. Povinnosti zachovávat mlčenlivost mohou být zproštěni pouze tím, v jehož zájmu tuto povinnost mají, a to písemně s uvedením rozsahu a účelu. Údaje týkající se příjemců dávek a jiných osob, které se státu zařazení k výkonu práce v krajských pobočkách Úřadu práce a v ministerstvu při své činnosti dozvědí, sdělují jiným subjektům, jen stanoví-li tak tento zákon nebo jiný zákon; jinak mohou tyto údaje sdělit jiným subjektům jen s písemným souhlasem dotčené osoby.

(2) Zobecněné informace a souhrnné údaje, které ministerstvo a Úřad práce České republiky získají při své činnosti, mohou být bez uvedení konkrétních jmenných údajů využívány zaměstnanci zařazenými v ministerstvu a v Úřadu práce České republiky při vědecké, publikační a pedagogické činnosti, nebo ministerstvem pro analytickou a koncepční činnost nebo pro účely plnění závazků vyplývajících z mezinárodní smlouvy, která je součástí právního řádu.

§ 74

Poskytování údajů ministerstvem a krajskými pobočkami Úřadu práce

(1) Zaměstnanci státu zařazení k výkonu práce v krajských pobočkách Úřadu práce a v ministerstvu jsou povinny na žádost poskytovat

- a) orgánům sociálního zabezpečení údaje potřebné pro provádění důchodového pojištění a orgánům nemocenského pojištění údaje potřebné pro provádění nemocenského pojištění; těmto orgánům sdělují rovněž údaje potřebné pro plnění úkolů vyplývajících z práva Evropské unie a plnění úkolů vyplývajících z mezinárodních smluv v oblasti důchodového pojištění a nemocenského pojištění,

- b) obecním úřadům, krajským úřadům a Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí údaje potřebné pro účely sociálně-právní ochrany dětí,
- c) správcům daně z příjmů údaje potřebné k vyměření a vymáhání daní,
- d) zdravotním pojišťovnám údaje potřebné pro stanovení pojistného na veřejné zdravotní pojištění,
- e) orgánům činným v trestním řízení údaje potřebné pro trestní řízení,
- f) soudům a správním orgánům údaje potřebné pro soudní řízení a správní řízení,
- g) orgánům oprávněným podle jiného předpisu²⁷⁾ ke kontrole činností zaměstnanců státu zařazení k výkonu práce v krajských pobočkách Úřadu práce a v ministerstvu údaje potřebné k provádění této kontroly,
- h) Českému statistickému úřadu údaje potřebné pro vedení statistických registrů, s výjimkou údajů týkajících se jednotlivých osob,
- i) veřejnému ochránci práv informace, které si vyžádá v souvislosti s šetřením podle jiného zákona,
- j) zpravodajským službám pro plnění úkolů v jejich působnosti; pro provádění opatření k evidenční ochraně údajů se údaje poskytují v elektronické podobě a nepřetržitě.

(2) Krajské pobočky Úřadu práce jsou povinny

- a) ministerstvu poskytovat informace v případech odvolacího řízení, vyřizování stížností a zobecněné informace a souhrnné údaje, které získají při své činnosti,
- b) na žádost poskytovat orgánům oprávněným podle jiného právního předpisu²⁷⁾ ke kontrole činností krajských poboček Úřadu práce informace potřebné k provádění této kontroly,
- c) na žádost osoby, která je příjemcem dávky nebo společně s ním posuzovanou osobou, vydat potvrzení o tom, že daná osoba je příjemcem dávky nebo společně s ním posuzovanou osobou,
- d) poskytnout Veřejnému ochránci práv informace, které si vyžádá v souvislosti s šetřením podle jiného zákona.

(3) V případech, kdy byly poskytnuty údaje nezbytné pro zajištění

- a) bezpečnosti státu,
- b) obrany,
- c) veřejné bezpečnosti,
- d) předcházení, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů,
- e) významného hospodářského nebo finančního zájmu České republiky nebo Evropské unie včetně měnové, rozpočtové a daňové oblasti, nebo
- f) ochrany subjektu údajů nebo práv a svobod druhých,

a subjekt, kterému byly tyto údaje poskytnuty, písemně prohlásí, že zpřístupnění záznamu o poskytnutí údajů ohrožuje zajištění některého účelu uvedeného v písmenech a) až f), nelze po dobu trvání tohoto ohrožení zpřístupnit informace o zpracování osobních údajů fyzické osoby podle zvláštního právního předpisu, s výjimkou zpřístupnění tohoto záznamu orgánu činnému v trestním řízení, jde-li o trestný čin související s účelem poskytnutí údajů, nebo orgánu vykonávajícímu dozor nad zpracováním osobních údajů podle zvláštního právního předpisu anebo s výjimkou zpřístupnění tohoto záznamu oprávněnému orgánu za účelem poskytnutí evidenční ochrany. Správce informačního systému má k tomuto záznamu o poskytnutí údajů přístup pouze v rozsahu nezbytně nutném pro účely výkonu činnosti správce podle zvláštního právního předpisu.

27)²⁷⁾ Zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů.

(4) Subjekt, kterému mají být údaje poskytnuty podle odstavce 3, je povinen správci údajů oznámit údaje umožňující identifikaci subjektu a identifikaci fyzické osoby požadující poskytnutí údajů jeho jménem a dále oznámit, kdy byla ukončena doba trvání ohrožení zajištění účelu uvedeného v odst. 3 písm. a) až f).

(5) Prohlášení a oznámení podle odstavců 3 a 4 mohou být zaslána i elektronickými prostředky.

§ 75

Využívání údajů správním orgánem

(1) Správní orgán využívá při výkonu působnosti podle tohoto zákona ze základního registru obyvatel údaje v rozsahu

- a) příjmení,
- b) jméno, popřípadě jména,
- c) adresa místa pobytu, popřípadě též adresa, na kterou mají být doručovány písemnosti,
- d) datum, místo a okres narození; u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát narození,
- e) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí subjektu údajů mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo; je-li vydáno rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, den, který je v rozhodnutí uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který nepřežil, a datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí a
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství.

(2) Správní orgán využívá při výkonu působnosti podle tohoto zákona z informačního systému evidence obyvatel údaje v rozsahu

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) pohlaví,
- d) místo a okres narození; v případě narození v cizině místo a stát,
- e) rodné číslo,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství,
- g) adresa místa trvalého pobytu, včetně předchozích adres místa trvalého pobytu, popřípadě též adresa, na kterou mají být doručovány písemnosti,
- h) počátek trvalého pobytu, popřípadě datum zrušení údaje o místě trvalého pobytu nebo datum ukončení trvalého pobytu na území České republiky,
- i) omezení svéprávnosti, jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo opatrovníka; nebylo-li mu rodné číslo přiděleno, datum, místo a okres jeho narození a u opatrovníka, který se narodil v cizině, místo a stát narození,
- j) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce nebo opatrovníka,
- k) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí státního občana České republiky mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo,
- l) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který nepřežil.

(3) Správní orgán využívá při výkonu působnosti podle tohoto zákona z informačního systému cizinců údaje v rozsahu

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení,
- b) datum narození,

- c) rodné číslo,
- d) pohlaví,
- e) místo a stát narození; v případě, že se cizinec narodil na území České republiky, místo a okres narození,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství,
- g) druh a adresa místa pobytu na území České republiky,
- h) počátek pobytu, popřípadě datum ukončení pobytu na území České republiky,
- i) omezení svéprávnosti,
- j) jméno, popřípadě jména, příjmení otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce nebo opatrovníka,
- k) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí mimo území České republiky, stát, na jehož území k úmrtí došlo, popřípadě datum úmrtí,
- l) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který nepřežil.

(4) Správní orgán využívá při výkonu působnosti podle tohoto zákona ze základního registru právnických osob, podnikajících osob a orgánů veřejné moci kromě veřejně přístupných údajů údaje v rozsahu

- a) jméno, popřípadě jména, a příjmení podnikající osoby nebo zahraniční osoby a
- b) adresa místa pobytu v České republice, popřípadě bydliště v zahraničí podnikající osoby nebo zahraniční osoby.

(5) Z údajů podle odstavců 1 až 4 lze v konkrétním případě využít vždy jen takové údaje, které jsou nezbytné ke splnění daného úkolu. Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel nebo v základním registru právnických osob, podnikajících osob a orgánů veřejné moci, se využijí z informačního systému evidence obyvatel nebo informačního systému cizinců, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.

(6) Správní orgán využívá při výkonu působnosti podle tohoto zákona ze základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí údaje o stavebním objektu v rozsahu

- a) identifikační údaje pozemku, na kterém je stavební objekt postaven,
- b) údaj o jeho čísle popisném nebo evidenčním, pokud se přiděluje, a údaj o části obce, ke které stavební objekt přísluší, nebo údaj o tom, že se jedná o stavební objekt, kterému se popisné ani evidenční číslo nepřiděluje,
- c) počet bytů u stavebního objektu s byty,
- d) zastavěná plocha v m²,
- e) obestavěný prostor v m³,
- f) podlahová plocha v m²,
- g) počet nadzemních a podzemních podlaží,
- h) druh svislé nosné konstrukce,
- i) připojení na vodovod,
- j) připojení na kanalizační síť,
- k) připojení na rozvod plynu,
- l) způsob vytápění a
- m) vybavení výtahem.

HLAVA VI

PŘECHOD NÁROKU NA DÁVKU, POSTOUPENÍ A VÝKON ROZHODNUTÍ

§ 76

Přechod nároku na dávku při úmrtí dosavadního žadatele či příjemce

Zemře-li žadatel o příspěvek na bydlení před vydáním rozhodnutí o této žádosti, stává se účastníkem řízení o dávce osoba, která je nejstarší z osob společně posuzovaných se žadatelem, nedohodnou-li se společně posuzované osoby jinak. Byl-li příspěvek na bydlení přiznán před smrtí příjemce příspěvku na bydlení, vyplatí se splatné částky, které nebyly vyplaceny do dne smrti příjemce, osobě, která je nejstarší z osob společně posuzovaných s příjemcem, nedohodnou-li se společně posuzované osoby jinak. Nároky na dávky nejsou předmětem dědictví. Není-li osob společně posuzovaných se zemřelým žadatelem nebo příjemcem, nárok na příspěvek na bydlení nebo její výplatu zaniká.

§ 77

Postoupení a srážky

- (1) Nároky na dávku nemohou být postoupeny.
- (2) Nároky na dávku nelze dát do zástavy.
- (3) Příspěvek na bydlení nemůže být předmětem dohody o srážkách.
- (4) Příspěvek na bydlení nepodléhá výkonu rozhodnutí.

HLAVA VII PŘESTUPKY

§ 78

Přestupky osob

- (1) Zaměstnanec uvedený v § 73 odst. 1 se dopustí přestupku tím, že poruší povinnost mlčenlivosti podle § 73 odst. 1.
- (2) Osoba se dopustí přestupku tím, že na výzvu podle § 71 nesdělí údaje rozhodné pro nárok na dávku, její výši a výplatu.
- (3) Za přestupek podle odstavců 1 nebo 2 lze uložit pokutu do 10 000 Kč.

§ 79

Přestupky právnických osob

- (1) Právnická osoba se dopustí přestupku tím, že na výzvu podle § 71 nesdělí údaje rozhodné pro nárok na dávku, její výši a výplatu.
- (2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 20 000 Kč.

§ 80

Příslušnost k projednání přestupků

Přestupky uvedené v § 78 odst. 2 a v § 79 odst. 1 projednávají příslušné krajské pobočky Úřadu práce a ministerstvo, na jejichž výzvu nebyla povinnost splněna.

HLAVA VIII VSTUP DO OBYDLÍ

§ 81

Oprávnění ke vstupu do obydlí

(1) Zaměstnanci státu zařazení k výkonu práce v krajské pobočce Úřadu práce a v ministerstvu jsou na základě souhlasu žadatele o dávku nebo příjemce dávky a osob společně posuzovaných oprávněni vstupovat do obydlí, v němž tyto osoby žijí, za účelem ověřování skutečností rozhodných pro nárok a výši příspěvku na bydlení.

(2) Oprávnění k této činnosti jsou povinni prokázat služebním průkazem společně se zvláštním oprávněním vydaným příslušnou krajskou pobočkou Úřadu práce nebo ministerstvem jako doložkou služebního průkazu. Toto zvláštní oprávnění obsahuje označení účelu vydání, číslo služebního průkazu, jméno, popřípadě jména a příjmení zaměstnance a identifikační údaje vydávající krajské pobočky Úřadu práce nebo ministerstva.

(3) Pokud žadatel o dávku, příjemce dávky nebo osoba společně posuzovaná tím, že nedají souhlas se vstupem do obydlí, znemožní provedení vstupu do obydlí k ověření skutečností rozhodných pro nárok na dávku nebo její výši, může jim být žádost o dávku zamítnuta a dávka nepřiznána nebo dávka odejmuta.

(4) Za podmínek uvedených v § 26 odst. 7 jsou oprávněni vstupovat do obydlí také příslušní zaměstnanci orgánů pomoci v bytové nouzi, za účelem vyhodnocení obydlí v rámci sociálního šetření podle § 9 jako prostoru vyhovujícího pro bydlení [§ 43 odst. 1 písm. b)].

HLAVA IX INFORMAČNÍ SYSTÉM

§ 82

Informační systém příspěvku na bydlení

(1) Krajské pobočky Úřadu práce a ministerstvo jsou oprávněny zpracovávat údaje potřebné pro rozhodování o dávkách a jejich výplatu včetně osobních údajů, a to v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup a zároveň zajišťujícím ochranu osobních údajů¹³⁾.

(2) Ministerstvo je správcem informačního systému příspěvku na bydlení, který obsahuje údaje o dávkách a jejich výši, o poživatelích těchto dávek a žadatelích o tyto dávky a osobách s nimi společně posuzovaných. Údaje z tohoto informačního systému sděluje krajským pobočkám Úřadu práce v souvislosti s řízením o dávkách, a to v rozsahu nezbytném pro řízení o dávkách.

(3) Ministerstvo zajišťuje pro provádění zákona na vlastní náklady aplikační program automatizovaného zpracování údajů potřebný pro rozhodování o dávkách, jejich

výplatu a jejich kontrolu, včetně jeho aktualizací, a poskytuje tento program bezplatně krajským pobočkám Úřadu práce. Krajské pobočky Úřadu práce jsou povinny při řízení o dávkách, při jejich výplatě a kontrole tento program používat.

(4) Krajské pobočky Úřadu práce a ministerstvo jsou povinny zajistit uložení všech údajů z informačního systému příspěvku na bydlení, které byly získány na základě zpracování údajů o příspěvku na bydlení (odstavec 2), a všech písemností a spisů týkajících se pravomocně ukončených správních řízení o dávkách po dobu 15 kalendářních let následujících po kalendářním roce, v němž došlo k pravomocnému ukončení takového správního řízení nebo k poslednímu uložení údajů do informačního systému. Pro účely tohoto zákona se písemností a spisem rozumí spis a písemnost podle jiného právního předpisu²⁸⁾.

(5) Veškeré údaje, které jsou vedeny v informačním systému příspěvku na bydlení, jsou součástí Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí.

ČÁST ČTVRTÁ NEODŮVODNITELNÁ ZÁTĚŽ

§ 83

Posuzování neodůvodnitelné zátěže systému

(1) Požádá-li o poskytnutí dávky občan členského státu Evropské unie¹⁸⁾, který je hlášen na území České republiky k pobytu podle jiného právního předpisu¹⁶⁾ po dobu delší než 3 měsíce, nebo jeho rodinný příslušník²⁹⁾, který je hlášen na území České republiky k pobytu podle jiného právního předpisu¹⁶⁾ po dobu delší než 3 měsíce, příslušný orgán současně posuzuje, zda tato osoba není neodůvodnitelnou zátěží systému nebo příspěvku na bydlení podle tohoto zákona (dále jen „neodůvodnitelná zátěž systému“); to neplatí, má-li tato osoba na území České republiky trvalý pobyt. Skutečnost, zda není osoba neodůvodnitelnou zátěží systému, se posuzuje též v případech osob společně posuzovaných s osobou uvedenou ve větě první, a to za podmínek v této větě uvedených.

(2) Osoba uvedená v odstavci 1 se nepovažuje za neodůvodnitelnou zátěž systému, jestliže

a) je účastna nemocenského pojištění³⁰⁾;

b) je jako osoba samostatně výdělečně činná účastna důchodového pojištění⁵⁾;

c) je osobou, které nárok na sociální výhody vyplývá z přímo použitelného předpisu Evropské unie¹⁸⁾;

d) před zahájením řízení o dávce byla v České republice výdělečně činná a v období 10 let předcházejících dni zahájení řízení o dávku byla nejméně po dobu 5 let a z toho bezprostředně před zahájením řízení o dávce nejméně po dobu 1 roku účastna nemocenského pojištění³⁰⁾, nebo jako osoba samostatně výdělečně činná důchodového pojištění⁵⁾ a nemá ke dni zahájení řízení nedoplatek na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti;

e) je osobou, která po skončení pracovního poměru nebo dohody o pracovní činnosti, pokud tyto pracovněprávní vztahy založily účast na nemocenském pojištění, nebo samostatně

28)²⁸⁾ Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů

29)²⁹⁾ § 15a zákona č. 326/1999 Sb., ve znění zákona č. 217/2002 Sb.

30)³⁰⁾ Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

výdělečné činnosti, pokud tato činnost založila účast na důchodovém pojištění, je dočasně práce neschopná v důsledku nemoci nebo úrazu,

- f) je osobou, která je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání a byla bezprostředně před vstupem do evidence uchazečů o zaměstnání zaměstnána více než 1 rok; podmínkou přitom je, že nejde o osobu, která nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o zaměstnanosti³¹⁾.
- g) je osobou, která je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání, pokud jí bezprostředně před vstupem do evidence uchazečů o zaměstnání skončil pracovní poměr na dobu určitou uzavřený na dobu kratší 1 roku nebo pracovněprávní vztah založený dohodou o pracovní činnosti uzavřenou na dobu kratší 1 roku, založily-li tyto pracovněprávní vztahy účast na nemocenském pojištění; podmínkou přitom je, že nejde o osobu, která nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o zaměstnanosti³¹⁾; taková osoba se nepovažuje za neodůvodnitelnou zátěž systému pouze po dobu 6 měsíců od vzetí do evidence,
- h) je osobou, která je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání, a která se stala nezaměstnanou během prvních 12 kalendářních měsíců zaměstnání; podmínkou přitom je, že nejde o osobu, která nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o zaměstnanosti³¹⁾; taková osoba se nepovažuje za neodůvodnitelnou zátěž systému pouze po dobu 6 měsíců od vzetí do evidence, nebo
- i) je osobou, která po skončení pracovního poměru nebo dohody o pracovní činnosti, pokud tyto pracovněprávní vztahy založily účast na nemocenském pojištění, nebo samostatné výdělečné činnosti, pokud tato činnost založila účast na důchodovém pojištění, zahájila odbornou přípravu; odbornou přípravou se pro účely tohoto zákona rozumí soustavná příprava na budoucí povolání podle zákona o státní sociální podpoře³²⁾ a rekvalifikace podle zákona o zaměstnanosti³³⁾.

(3) Při posuzování neodůvodnitelné zátěže systému se u osoby, která nesplňuje podmínky uvedené v odstavci 2, hodnotí systémem příspěvku na bydlení bodů

- a) délka pobytu podle jiného právního předpisu¹⁶⁾ na území České republiky,
b) doba zaměstnání nebo doba výkonu samostatné výdělečné činnosti na území České republiky,
c) doba soustavné přípravy na budoucí povolání³⁴⁾ na území České republiky, d) možnost pracovního uplatnění na území České republiky podle získané kvalifikace, nutnosti zvýšené péče při zprostředkování zaměstnání a míry nezaměstnanosti.

(4) Při bodovém hodnocení příslušný orgán postupuje tak, že

- a) započte v případě osoby, která byla hlášena na území České republiky k pobytu podle jiného právního předpisu¹⁶⁾ po dobu
1. od 1 do 3 let, 2 body,
2. od 3 do 6 let, 4 body,
3. od 6 do 8 let, 6 bodů,
4. 8 nebo více let, 8 bodů,
b) započte v případě osoby, která byla poplatníkem pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, nebo která se na území České republiky soustavně připravuje na budoucí povolání³⁴⁾ po dobu
1. 12 až 24 měsíců, 4 body,

31)³¹⁾ Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

32)³²⁾ § 12 až 16 zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

33)³³⁾ § 108 zákona č. 435/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

34)³⁴⁾ § 12 zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

2. 25 až 36 měsíců, 8 bodů,
3. 37 až 48 měsíců, 12 bodů,
4. 49 až 60 měsíců, 16 bodů,
c) započte v případě osoby, která
1. nemá kvalifikaci, 0 bodů,
2. má střední vzdělání, 2 body,
3. má vyšší odborné vzdělání, 4 body,
4. má vysokoškolské vzdělání, 6 bodů,
d) započte osobě, které by při zprostředkování zaměstnání nebyla věnována zvýšená péče podle jiného právního předpisu³⁵⁾, 4 body,
e) započte osobě, která je hlášena k pobytu podle jiného právního předpisu¹⁶⁾ v okrese, v němž míra nezaměstnanosti v kalendářním měsíci předcházejícím dni podání žádosti podle údajů zveřejněných ministerstvem způsobem umožňujícím dálkový přístup
1. přesáhla o více než 10 % průměrnou míru nezaměstnanosti v České republice, 0 bodů,
2. přesáhla o méně než 10 % průměrnou míru nezaměstnanosti v České republice, 2 body,
3. byla vyšší než 50 % průměrné míry nezaměstnanosti v České republice a nepřesáhla hodnotu průměrné míry nezaměstnanosti v České republice, 4 body,
4. byla nižší než 50 % průměrné míry nezaměstnanosti v České republice, 6 bodů.

(5) Za neodůvodnitelnou zátěž systému se vždy považuje osoba, jejíž bodové ohodnocení činí 10 nebo méně bodů. Za neodůvodnitelnou zátěž systému se vždy nepovažuje osoba, jejíž bodové ohodnocení činí 20 nebo více bodů.

(6) V případě, že bodové ohodnocení osoby činí více než 10 bodů a nedosahuje 20 bodů, příslušný orgán rozhodne, zda jde o osobu, která je neodůvodnitelnou zátěží systému. Při tomto rozhodování se přihlíží k vazbám této osoby na osoby blízké³⁶⁾, které pobývají v České republice, a dále se přihlíží k tomu, zda se jedná jen o dočasné obtíže, a zda poskytnutím dávek této osobě nedojde k neúměrnému zatížení systému.

(7) Příslušný orgán je oprávněn posoudit, zda je osoba neodůvodnitelnou zátěží systému, též opětovně poté, kdy došlo u posuzované osoby ke změně jejích sociálních poměrů.

(8) Správní úřady, orgány sociálního zabezpečení, Policie České republiky, obce a zaměstnavatelé osob uvedených v odstavci 1 jsou povinni na výzvu příslušného orgánu sdělit údaje potřebné k posouzení, zda osoba je neodůvodnitelnou zátěží systému. Pokud příslušný orgán oznámí Ministerstvu vnitra, že je osoba neodůvodnitelnou zátěží systému³⁷⁾, je Ministerstvo vnitra povinna příslušnému orgánu sdělit ukončení přechodného pobytu této osoby podle jiného právního předpisu¹⁶⁾. Ministerstvo vnitra neprodleně sdělí na žádost příslušnému orgánu, zda osobě, která žádá o přiznání dávky nebo které je tato dávka poskytována, byl ukončen podle jiného právního předpisu¹⁶⁾ pobyt na území České republiky.

CELEX: 32004L0038

ČÁST PÁTÁ PŘECHODNÁ, ZMOCŇOVACÍ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

³⁵⁾ § 33 odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb.

³⁶⁾ § 22 občanského zákoníku.

³⁷⁾ § 106 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění zákona č. 112/2006 Sb.

Přechodná ustanovení

(1) Plán podle § 37 je příslušná obec povinna poprvé zpracovat do 18 měsíců od vstupu do systému a Státní fond rozvoje bydlení do 12 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

(2) Pokud při hodnocení nároku na příspěvek na bydlení podle tohoto zákona dojde k vyhodnocení, že zkolaudovaný byt či jiný než obytný prostor, na který je ke dni účinnosti ustanovení části třetí zákona vyplácen příspěvek na bydlení podle zákona č. 117/1995 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti ustanovení části třetí tohoto zákona, popřípadě doplatek na bydlení podle zákona č. 111/2006 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti ustanovení části třetí tohoto zákona, je nevhodný pro bydlení podle § 43 a § 44, nebo jde-li o ubytování v ubytovacím zařízení na které je ke dni účinnosti ustanovení části třetí zákona vyplácen doplatek na bydlení podle zákona č. 111/2006 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti ustanovení části třetí tohoto zákona bude příspěvek na bydlení podle tohoto zákona poskytován nejvýše po dobu 36 kalendářních měsíců ode dne nabytí účinnosti ustanovení části třetí tohoto zákona. Ostatní podmínky nároku na příspěvek na bydlení podle ustanovení části třetí tohoto zákona musí být splněny. Náklady na bydlení se pro nárok a výši příspěvku na bydlení podle ustanovení části třetí tohoto zákona v prostorech uvedených ve větě první stanoví jako jejich výše za rozhodné období, maximálně však ve výši 80 % příslušných normativních nákladů na bydlení. Pokud v této době příjemce příspěvku na bydlení podle ustanovení části třetí tohoto zákona, popřípadě osoby s ním společně posuzované, odmítnou nabídku některého typu sociálního bydlení nebo nabídku jiného přiměřeného bydlení, nárok na příspěvek na bydlení do tohoto prostoru zaniká, a to uplynutím kalendářního měsíce, ve kterém tuto nabídku odmítly.

(3) Pokud při hodnocení nároku na příspěvek na bydlení podle ustanovení části třetí tohoto zákona dojde k vyhodnocení, že zkolaudovaný byt či jiný než obytný prostor, na který je ke dni účinnosti ustanovení části třetí zákona vyplácen doplatek na bydlení podle zákona č. 111/2006 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti ustanovení části třetí tohoto zákona, je vhodný pro bydlení podle § 43, a okruh společně posuzovaných osob v těchto prostorech pro bydlení tvoří osoby, které v rozhodném období

a) požádaly o uznání jako osoby v bytové nouzi a

b) aktivně spolupracují se sociálním pracovníkem příslušného obecního úřadu v rámci individuálního plánu podpory (§ 10),

stanoví se náklady na bydlení maximálně ve výši, která je v místě obvyklá, pokud jsou tyto náklady vyšší než příslušné normativní náklady na bydlení. Stanoví-li se náklady na bydlení podle výše uvedeného, náleží příspěvek na bydlení ve výši rozdílu mezi náklady na bydlení v místě obvyklými a započitatelným příjmem osoby nebo společně posuzovaných osob vynásobeným koeficientem 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientem 0,35. Podle výše uvedeného lze příspěvek na bydlení podle ustanovení části třetí tohoto zákona poskytovat nejvýše po dobu 36 kalendářních měsíců ode dne nabytí účinnosti ustanovení části třetí tohoto zákona. Ostatní podmínky nároku na příspěvek na bydlení podle ustanovení části třetí tohoto zákona musí být splněny.

(4) Lhůta, ve které má obec nebo Státní fond rozvoje bydlení povinnost zajistit osobě sociální byt podle § 26 odst. 3, počíná běžet nejdříve dva roky po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

(5) Žádost o tom, že osoba je osobou v bytové nouzi podle § 23, je poprvé možno podat 1. července 2018.

§ 85

Zmocňovací ustanovení

(1) Vláda stanoví nařízením

- a) výši normativních nákladů na bydlení podle § 51 za předpokladu naplnění podmínek uvedených v § 52 odst. 1,
- b) minimální a maximální výši sociálního nájemného podle § 32 odst. 2,
- c) podmínky poskytování provozních a investičních dotací uvedených v § 38 odst. 3.

(2) Ministerstvo stanoví vyhláškou obsah sociálního šetření podle § 9 odst. 3.

§ 86

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2018, s výjimkou ustanovení § 9 odst. 3, které nabývá účinnosti dnem 1. června 2018 a s výjimkou části třetí, která nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2020.

Kategorie bytu	Počet osob			
	1	2	3	4 a více
	Velikost (v m ²)			
1+kk	23-37,9	23-37,9	x	x
2+kk (1+1)	x	38-51,9	38-51,9	x
3+kk (2+1)	x	x	52-67,9	52-67,9
4+kk (3+1)	x	x	x	68-82

Kategorie bytu	Počet osob	Počet obytných místností	Minimální a maximální podlahová plocha obytných místností a kuchyně [m ²]
1 + kk*	1	1	16 - 24
1** + 1***	1	2 resp. 1***	24 - 36
2 + kk****	2	2	28 - 42
2***** + 1	3	3 resp. 2***	32 - 48
3 + kk	4	3	36 - 54
3 + 1	4	4 resp. 3***	40 - 60
4 + kk	5	4	44 - 66
4 + 1	5	5 resp. 4***	48 - 72
5 + kk	6	5	52 - 78
5 + 1	6	6 resp. 5***	56 - 84
Pokud je byt užíván více osobami, než plyne z tabulky, zvětšuje se minimální a maximální podlahová plocha obytných místností o 8 m² na každou další osobu.			
kk	kuchyňský kout je součástí obytné místnosti		
*	pokud tvoří byt jedna obytná místnost, musí mít podlahovou plochu nejméně 16 m ²		
**			
***	obytná místnost má nejmenší podlahovou plochu 8 m ² (jednolůžkový pokoj)		
****	kuchyň (samostatná místnost menší než 12 m ²)		
*****	kuchyňský kout (kuchyňský kout je součástí obytné místnosti – plocha takové obytné místnosti musí být minimálně 12 m ²)		
*****	dvoulůžkový pokoj má nejmenší podlahovou plochu 12 m ²		